

14de Aarg.

1883.

25de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af K. Thronsen.

15de Februar. — 3die Hefte.

Decorah, Iowa.

Vaa Udgiverens Forlag.

Troft i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P. O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afværende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Aar i Omflag to Gange om Maanedes (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstud. Dermed er ogsaa Portoent betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa de 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subscribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: **A. Thronsen**, Box 1014, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mands Hjælp til at indsende Penge, da se til at Vedkommende er paalidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Landlege J. L. Taylor garanterer Embær en forsigtig og omhyggelig Udførelse af alt til Aaget hørende Arbejde for moderat Betaling. Speciele Omhu anvendes paa Behandlingen af de naturlige Fejder. Alle Guldfyldninger udføres efter nyeste Methode og saa billigt som Arbejde af bedste Slags kan gøres.

Office over Ben Bears Clothing-Store.

Decorah, Iowa.

J. L. Taylor

følger

Pianoer, Orgler, Violin-Strenger, Sy-Maskiner, Olje, Naale etc.

aa bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til Ham, førend De afflutter Handel med nogen Anden.

Pianoer og Orgler stemmes, og Arbejdet garanteres.

Office i C. B. Shepards Juveler-Butik, en Dør Syd for Leonards Bog-Store ligeoverfor Postofficeet.

17

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

14de Aarg.

15de Februar 1883.

3die Hefte.

Thorvaldsen og hans Kunst.

(Efter et Foredrag af Martin Hammerich.)

(Fortsættelse.)

2. Thorvaldsen som Billedhugger i Rom.

Bestillinger og frie Opfindelser.

Med Jason i Per og Gibs havde Thorvaldsen aabnet sin berømmelige Bane. Han var tidlig kaldet til Kunstner, blev tidlig uddannet og tidlig udmærket; alligevel var han bleven 32 Aar gammel, før han kom rigtig til at begynde. Men nu gik det ogsaa fremad indtil hans sidste Dag.

Ligesom det var heldigt for ham at være i Rom i sine bedste Læreaar, saaledes ogsaa at blive der endnu en rum Tid som anseet Kunstner, ikke blot fordi man skal lære, saalænge man lever — det Balgsprog har Ingen hyllet oprigtigere end Thorvaldsen —, men tillige fordi der i Rom, hvor der er Meget at se, ogsaa komme mange Tilreisende for at se det, først det Gamle, siden ogsaa det Nye og det Nyeste. Kunstnere af alle Fag leve der sammen i flere Aar og kan, om de vil, have godt af hverandre; Kunstfjendene og Kunststjernerne strømme til fra de forskellige Lande,

nogle mest for at have været der, men mange for at se og lære at se, eller, som Thorvaldsen udtrykte sig, „at faa Sneen til at smelte i deres Dine“. Den Kunstner, der ret har vaakt Opmærksomhed i Rom, kan her være vis paa at faa sine Arbejder bestuede. Saa kan det være godt nok for ham at høre sin Dom, og kjært nok at vinde Anerkjendelse; — det kjæreste og lykkeligste for ham er at sees af Dine, der glæde sig ved hans Verk: det er for Kunstneren det Samme som Solstin er for Markerne. Det er ogsaa det sikreste Grundlag baade for hæderlig Dmtale og for nye Bestillinger.

Selv i de første Aaringer, da der endnu var Ufred i Europa, men egentlig først senere samlede Roen en vorende og bestandig stiftende Kreds af fremmede Rejsende, Englændere, Tydskere, Ruskere, som blev der i kortere eller længere Tid, og Thorvaldsen var en af de Kunstnere, de søgte hen til. En skulde sidde for ham for at faa sit Brystbillede, sin „Byste“, astatget; det er gjerne den bedste Fortjeneste for en Billedhugger, som har Gaver til

at træffe, og det er en smuk Opgave for ham, naar han kan faa et Kunstværk ud af det; men dertil hører, foruden den flaaende ydre Lighed, at ogsaa det sjælelige Liv kommer fuldt og samlet frem, ligesom i sin forklarede Skikkelse. En Anden bestilte et *Gravmæle* over en Afsdød: for den, der har mistet sine Kjære, er det en Trøst at have et Billede af dem eller et Sindbillede, der kan aandelig minde om dem, og Thorvaldsen havde Gaven til at finde Udtryk ogsaa for den Fremmedes Følelser; han har i Aarenes Løb udført en Mangfoldighed af Gravmæler, lige ndmærkede ved tankerig og klar Fremstilling og ved den Mildhed i Sorgen, som er en Grundstemning i dem alle. En Anden havde seet sig glad i en af hans skjøne græske *Gude-* eller *Helteskikkelser* og ønskede den gjentaget, eller en lignende fra hans Haand, for at smykke sit Hus med den.

Men ogsaa uden Bestillinger var han bestandig virksom med nye Opfindelser. Af en af de Bøger, der næst Bibelen er mest læst i alle Tider og alle Lande, af den græske Folkesanger *Homers* store Heltedigt om Troias Beleiring, tog han Emne til Fremstillinger eller saa at sige Fortællinger i „ophøiet Arbejde“; Enhver, der kjendte Digtet, kunde strax ligesom gjenkjende Heltene, man saa her den gamle Sangers Fortælling endnu mere levende for sig. Med Reliefbilleder veylede fristaaende *Billedstøtter*. Ved Siden af Jason med det gyldne Skind fremstod milde, yndige Kvindeskikkelser, deriblandt selv den græske Skjønhedsgudinde i fuld Legemsstørrelse, eller mandlige, — altid mest Skikkelser fra Grækerne *Gude-* og *Heltesagn*. Derimod forsøgte Thorvaldsen sig ikke med at tage Stof af vore nordiske Forsædres Gudesagn, der i hans

Ungdom endnu ikke havde faaet Liv og Skikkelse ved Digternes friere Udmaling, end sige ved Kunstværker fra den levende Folketroes egen Tid; det mangede hverken nu eller siden paa Opfordringer dertil fra Landsmænd, men han slog det hen med, at han „kjendte ikke Dragterne“.

Blandt Danse i Rom havde han, foruden Venner fra Kunststolen, høitflaaende Velnydere, der ivrig udbredte hans Ry ogsaa i *Hjemmet*, og mellem løse Planer i Mængde indløb der endelig en Bestilling herfra, som tilmed førte i et Spor, han ikke havde traadt siden Skoleaarene. Det var til Brahe Trollebørg Kirke i Thy: en *Døbefont* af hvidt Marmor, med passende Fremstillinger. Thorvaldsen udhuggede i op-høiet Arbejde paa de fire Sider af Fonten: Kristus, som døbes af Johannes, — Kristus, som velsigner de smaa Born, — Jomfru Maria med Kristusbarnet og den lille Johannes, — Tre søvende Engle. Det var et skjønt Arbejde, som blev meget beundret, da det kom til Danmark; han har senere udført en Gjentagelse deraf, ligeledes i Marmor, som Gave til den Kirke paa Island, hvor hans Farsfader Thoroald Gotfalkson havde været Præst.

Offentlige Bestillinger fik han paa nogle mindre Arbejder til Udsmykning af det nye Christiansborg Slot og Raadshuset i Kjøbenhavn. Hans større Arbejder bleve bestilte til fremmede Lande.

„Alexanders Triumftog“, Relief.

I Sommeren 1812 ventedes Keiser *Napoleon* til Rom, der nu med det halve Europa var underlagt Frankrigs Keiser; i Rom skulde et paveligt Slot udstryres til at modtage ham og rigt

smykket med Billedværk. Forstjellige Kunstnere fik store Bestillinger paa Maler- og Billedhuggerarbejde; Thorsvaldsen blev der ikke talt til. Han havde i et halvt Aars Tid og mere lidt af en tærende Feber — det kolde, fugtige Verksted var aldrig noget sundt Opholdssted —, og endnu havde han Anfald af Febereren. Maaſke vilde ogsaa de andre Kunstnere nødig have et Arbejde af ham ved Siden af deres. Smidlertid var Tiden rykket frem; der manglede et omlobende Billede i ophøiet Arbejde, 55 Alen langt, til en af de store Sale; det skulde være færdigt paa lidt over 2 Maaneder. Bygmesteren vidste ingen Billedhugger, der kunde overtage dette Arbejde med denne Frist, uden Thorsvaldsen, og han var strax villig dertil.

Napoleon, vor Tidsalders store Erobrer, vilde han forherlige ved Mindet om Oldtidens Erobrer, den græſte Konge Alexander den Store, som før sit 30te Aar havde underlagt sig Lilleasien, Ægypten, Assyrien, Persien, Indien, næsten hele den da bejendte Verden. Han vilde fremstille Alexanders Triumftog: den feierrige Konges Indtog i den gamle Stad Babylon ved Eufrats Flod, den Stad, hvor fordum Kong Nebucadnezar havde holdt Joderne i det saakaldte „babyloniske Fangenskab“, og som nu havde overgivet sig til Alexander den Store; hos en af de gamle Historieſkrivere er Triumftoget udførlig beskrevet. Et saadant Optog, med en lang Række Skikkelser, een efter een eller høist et Par enkelte jevnſides, passer fortrinlig til at afbildes paa en langstrakt Flade i ophøiet Arbejde. Billedet skulde under Loftet i den store Sal lobe langs henad de fire Vægge, i en Bord eller Bræmme, 2 Alen høi og som sagt 55 Alen lang. Saa gjaldt det, i Overensstemmelse med Historie og

Oldtyndighed at fremstille Begivenheden smukt og rigt, i tydelige Træk, og dermed udfylde Bræmmen efter de opgivne Maal.

Billedet falder i tre Dele, der naturlig løbe sammen: Babylon med dens Omgivelser, et mødende Tog ud fra Staden og Triumftoget med den feierrige Hær. Under et Palmetræ sees et fredeligt Dyr, en Kamel, som skal belæsses med Varepaffer, en liden Dreng er krogen op paa dens Puffel for at se efter Toget; ved Flodbredden en Fister med sin Hund, en Kjøbmand og Koerskarle tilbaads med Varer til den store Handelsby, den gamle Flodgud, liggende, og i Baggrunden Babels Taarn; langs Stadens Mure, hvor Trætøppe rage op fra de „hængende Haver“, driver en Hyrde sin Faareflokk hen imod Staden; saa Babels Port og Mure, besatte med Tilskuere. Ud af Porten gaar det Tog, som drager Kongen imøde for at hædre ham: tre kaldæiske Bismænd og Sandſigere — havde de spaaet rigtig, kunde de have forudsagt ham, at i Babylon skulde han dø —; foran dem Heste og vilde Dyr i Lænker, som Gave til Kongen, længere foran Hornblæsere og Floitespillere, Statmesteren med hans Folk, som opstille Altre og Kogelsesar, Dandslerinder, som stro Blomster paa Veien, den overbundne Hærfører skydende sine fem unge Sønner foran for at formilde Seierherren; og forrest i det mødende Tog Fredens Gudinde, vinget, med sit Overflodighedshorn og i den opløstede Haand Fredens Tegn: en Oljegræn. Triumftoget aabnes af den unge Kong Alexander, støttet til sit Spyd, i pragtfuld Rustning, staaende paa sin tohjulede Vogn, med Seierens vingede Gudinde, som styrer hans Firspand; efter ham hans Vaabendrager tilføds, hans væltige Stridshest, som Fol-

fene neppe kan styre, Hærførere tilhest og en lang Skare Hestfolk, derefter Fodfolk, en Elefant med det kostbare Krigsbrytte, en bagbunden persisk Hodding og hans Bogter, tilsidst et Par Soldater og under et Palmetræ Kunstneren selv som Tilskuer af Toget. Dermed er den omløbende Billedrække lukket, og paa den anden Side af Palmerne har vi da Kamelen med den lille Dreng, Fisseren, Kjobmandens Vaad, Faareflokkene o. s. v. Nogle enkelte af de her nævnte Led ere senere tilføiede, men kun for lidt noiere at udføre det Oprindelige.

Disse Hundreder af Menneske- og Dyrestatuer, Guddomme, Seierherrer og Overvundne, saa forskellige i Dragt — de letklædte græske Krigere mod de indhyllede Persere —, i Alder, i Legems-, i Sindsbevægelse, bleve anlagte og udformede, som om det var et længe forberedt Verk eller Gjentagelsen af et tidligere. En tydsk Kunstner, der beundrede Thorvaldsens Mesterskab og misundte ham, at han, naar det gjaldt, kunde arbejde 10 Timer i Træl og sove ligesaa længe, har som Dienvidne berettet, hvor let dette Arbejde gik fra Haanden: „Hver Morgen tegnede Thorvaldsen med sin Griffel to, tre Figurer paa en stor Skisfortavle og lagde nogle Verklumper paa; om Aftenen var Pladen færdig udformet og blev saa afføbt af Gibseren om Natten; der var kun to Tavler i Gang, til at skifte med.“ I de lidt over 2 Maanedre var Kunstværket undfanget, udført og Stykke efter Stykke opstillet paa sin Plads i Slottets Sal. Det Hele som det Enkelte var saa mesterskligt beregnet, at først da det var samlet, og saaes i den bestemte Høide, gjorde det sin fulde, slaaende Virkning. Eumeneus' sindrige Valg, den lykkelige Ordning og Fordeling af Masserne, den sønne, klare Fortælling af Begivenhe-

den, helt igjennem saa udtryksfuld og rig paa Afveksling, vakte Beundring selv hos Modstandere og Misundere, og de Kønkelige vare enige om, at en saadan Billedrække var ikke seet siden den bedste græske Tid.

Saaledes havde nu Thorvaldsen vundet Navn af Mester ogsaa i den anden, ulige mere forsojnte Gren af hans Kunst: i Relief eller ophøiet Arbejde paa en Flade. Han havde gjort mere end ved et nyt Mesterverk at faste ny Glands over sit Navn: han havde vist den rette Vej i denne Gren af Kunsten, der „siden Fidias's Tid har bragt saamange Billedhuggere til Fortvivlelse“. Fremstillingen ved Billed-Flader i ophøiet Arbejde er den Del af Billedhuggerens Kunst, der grændser nærmest op til Malerkunsten; men derved havde den ladet sig friste til at overstride Grændsen. Navnlig var den kommen ind paa uheldige saafaldte „maleriske Virkninger“, med særskilt Baggrund og Mellemgrund og et Billedre af mer eller mindre fremstaaende Skikkelser, den ene foran den anden, som Alt kun kan udfoldes og tage sig ud i et Maleri. Ved at udfolde sit Relief i Længden og ikke i Dybden, ved at brede det fladere ud og med denne naturlige Indskrænkning at oprulle en saadan Billedrække, havde han bragt Relieffet til Ere og ligesom vundet det tilbage for Kunsten. Thorvaldsens Mesterskab i skildrende og fortællende Digtning ved Billeder i „ophøiet Arbejde“, der kun maa halvt træde ud af Bagfladen — en Digtning i bunden Stil —, og hans Fortjeneste af denne bundne, men udtryksfulde Del af Billedkunsten, er ogsaa almindelig følt og fremhæves af Alle.

Relieffet „Alexanders Triumftog“ har han selv nævnt som sit „Yndlingsarbejde“, og det var ham en stor Glæde,

da det endelig blev bestilt i Marmor, paa een Gang til Christiansborg Slot og til et greveligt Slot i Nord-Italien. Men der gik mange Aar, inden det, uddvidet med enkelte nye Skikkelser og finere gjennemført, kunde blive færdigt til Aflevering, Saaledes udført kostede dette skønne Kunstverk 32,000 Rdl., — neppe meget Mere, end hvad han havde udgivet til Marmor og Arbeidsløn. Sin nærmeste Bestemmelse fik det forresten ikke oplydt: Keiser Napoleon kom ikke til Rom, og Thorvaldsen fik ham aldrig at se.

En Kunstners Glid. „Matten“.

I sit Verkested havde han allerede længe havt flere Marmor- Arbejdere i Virksomhed; her var stadig Noget at tilse og hjælpe efter ved Arbeidet. Mængden Time ofrede han paa sine Samlinger af Mynter fra Oldtiden og af ædle Stene med indsløbne græste Billeder. Saadanne „skaarne Stene“ vare af de gamle Grækere og Romere brugte til at forsegle med, og de kunde tidt kjøbes ret billigt paa Torvet af Bønder, der havde fundet dem i deres Jord. Flere af de tabte Oldtidsværker kjender man fra de smaa Afbildninger paa skaarne Stene; der er her et Forraad af Tanker og Bink til nye Kunstværker, og saa smaat Altinger, kan Udførelsen være mesterlig, men der hører et øvet Øie til at skønne derpaa. Af større Kunstværker fra Oldtiden havde han enkelte Brudstykker eller Afstøbninger, og ogsaa hvad hans Venner havde samlet, gik han tidt igjennem med et Barns Opmærksomhed; han havde sine Yndlingsstykker, som de altid maatte hente frem til ham. Hans Beundring for Oldtidens Kunst tog snarere til end af, jo mere han selv steg i Dug-

tighed og Anseelse. En Ven fortæller, at Thorvaldsen engang havde besøgt ham og, efter at have sagt Farvel, fik henne ved Døren Die paa Afstøbningen af et ungdommeligt Hoved i græst Arbeide, med denne vidunderlige Forening af levende Natursandhed og Iutret, klaret Formskjønhed, som man kalder den „græste Stil“ i Kunsten. Han stod længe fordybt i Beskuelse; tilsidst rystede han paa Hovedet og gik ud med de Ord: „Det kan vi ikke!“

Der var allevegne nok at se paa og studere og nok at tage vare. Ofte sad han dog hen i tungsindig Uvirksomhed.

En frit stabende Kunstner, enten det saa er i Ord eller i Toner eller i Form og Farve, han skal kalde sine Syner til- live, kan ikke være saaledes jevnt slittig i sit Kalb som en anden Bestillingsmand; han trænger til at hvile godt ud, for, naar det gjælder, at kunne arbejde næsten over de menneskelige Kræfter. Digteren, Toneskriveren, Billedkunstneren kan have sine Smaaøvelser, med Læsning, Alimpren, Haandarbeide, og hver i sit Fag et Slags Dagverk, hvor Udstilligt, ogsaa for ham, kunde lykkes, selv i halv træt Tilstand; men i sine Arbeidstimer som skabende Kunstner maa han være lysaaagen og have alle sine Kræfter til Raadighed. Tanken staar varm for hans Sjæl, Hjertet er fuldt af den, Aanden er over ham; nu er Alt smeltet, nu skal det forme sig, nu — eller maaske aldrig: hvad der ikke lykkes med det Samme, kan være uopretteligt eller kræve nye Tillob i det Uendelige. Alle de utallige smaa og store Genhyn, der ere at tage, — for Digteren til Tankernes, Ordernes, Rimenes Slynkning, for Tonedigteren til Tonernes Stigen, Flugt og Samklang, for Billedhuggeren til Linier og Flader, til Skjønhed, Natursandhed, betydningsfuldt Indhold, —

alle disse Hensyn, der i koldt Veir lade sig opløse i fornuftige Beregninger, skulle virke og samvirke, om mulig, med eet Slag. Er det et større Kunstværk, der skal skabes, arbejder lidt Hjernen ogsaa Nætterne igjennem, under Søvnløshed og urolige Drømme. Skulde da en Kunstner arbejde saaledes daglig, Klar ud og Klar ind, vilde han snart være brændt op. Selv om han skaber med en saa mærkelig Fethed som Thorvaldsen pleiede, maa han have lange Hviletider. En og Anden slaar sig løs: vi har tidligere haft Digtere, saa ædle, elskværdige Mennesker som Wessjel og Ewald, der i saadanne Mellemtider, for at glemme Sorger, Ned eller Samtidens Kulde, forfaldt til Drif og Udskeielser og led Skade derved. En Anden driver Tiden hen, ligger i sin Seng eller paa sin Sofa og drømmer eller er bedrøvet; det gjorde nærmest Thorvaldsen. Men hvad der, udenfra seet, kan se ganske ud som Lediggang, har lidt sin dybere Grund i, at medens Anden hviler, er der allerede noget Nyt, der vil stille arbejde sig frem, Noget, der ligger og groer som Vintersæden under Sneen. Det var gjerne Tilfældet med Thorvaldsen i hans mismodige, uirksomme Tider.

Engang havde han saaledes længe været forstemt, ikke bestilt Noget i flere Maaneder, naar undtages det dagligdags Tilsyn med Medhjælperne. Der var dengang (1815) en yngre Ven af ham i Rom, den danske Maler Efersberg fra Slesvig; det var en Kunstner, der med et hjærligt Nie for Naturens Mangfoldighed forbandt en grundig Opfattelse og sandfærdig Fremstilling, og som siden har forplantet disse Egenskaber paa en hel Skole af danske Malere. Efersberg saa gjerne ind til sin Ven om Morgenen og søgte at trøste ham: over

Kunstenheden hjemme, over flette Menneskers Egenytte, over de mulige Anlæg til Brysthyge, eller hvad Andet der kunde være iveien; det var som at tale for døve Øren. Pludselig en Morgen træffer han Thorvaldsen med straalende Ansigt, i fuldt Arbejde ved den sorte Table, formende i Leret med de store, fine Hænder et Billede i ophøiet Arbejde. Ved Siden af ham laa hans Hund, — han havde altid Dyr om sig; en stor Hund førte han med sig allerede da han kom til Italien, og det var længe den Æneste, han kunde tale med. Hunden ved Siden og en Kat paa hans Stol; han var i fuldt Arbejde. Den Morgen var han staaet tidligt op, havde taget til Leret, som saa længe havde hvilet, og nu var han halv færdig med en foidelig Skikkelse, som skulde forestille „Ratten“; der gif Bud efter Gibseren. Da Manden kom, lidt henne paa Eftermiddagen, for at hente Billedet, og spurgte, hvad Form det skulde have i Randen — det havde der ikke været Tid til at bestemme —, slog Thorvaldsen med et Stykke Kridt en Kredts, 30 Tommer i Tværmaal, rundt om Skikkelsen, saa at den smukt fylder Rummet, og af en Klump Ler, han havde mellem Fingrene, formede han en Ugle, hvis udstrakte Vinger kunde vise Vandlinien. Imidlertid var han isfærd med et Sidestykke, ligeledes rundt affaaet, som skulde forestille „Dagen“: en ung, vinget Kvinde, der svævende frem strør Roser, og, støttet til hendes Skulder, Morgens Stjerne som et Englebarn med Fattel. Da Gibseren vilde gaa med „Ratten“, raabte Thorvaldsen: „Vi lidt! saa kan vi saa den anden med“. — Disse to Skikkelser, han den Dag fik færdige, høre til hans mest beundrede mindre Arbejder; de ere mangfoldige Gange udførte i Marmor og udbredte

over største Delen af Europa ogsaa i Gipsafstøbninger og i Efterligninger i det Smaa, udfaarne i Muslingskal eller malede paa Lertøi; man kan faa dem i Fotografi efter Mesterens eget Arbeide.

Det Billede eller, nøiere bestemt, det Sindbillede, der kom faa hurtigt til Verden, fremstiller Natten som en ung tvindelig Skikkelse, der i let slagrende Klædebon, med sænket Hoved og lukkede Øine, glider stille hen i Rummet, paa udslagne Binger; den venstre Fod ligger hvilende paa den høire. I Armene holder hun moderlig Nattens Tvillingbørn, Sønnen og Døden, begge trngt slumrende. Under hendes Hovedklæde ses over Panden de søvndyssende Frohuse af Valmuen; under hendes brede Binger spæver Mørkets Fugl, Ugle. Enkelte af disse Træk har Hjemmel i den græske Kunst; men selv om man ikke kjendte noget af dem og ikke engang vidste, at dette Billede skulde forestille Natten, faar man ligesuldt af Sammenstillingen og Bevægelsen det uvilkaarlige Indtryk af Hviletimens Stilhed, Fred og Slum-mer.

Overhovedet havde Thorvaldsen en forunderlig Gave til, selv ved Begreber faa lidet personlige som „Natten“ eller „Forsaaet“ eller „Begeistring“, „Styrken“ o. d., at faa Begrebet forvandlet til Sjæl og saaledes i een og samme Skikkelse at forene Livsbilledet, i al dets Ynde og Ustyld, med Sindbilledet og den dybere, aandelige Betydning, det skulde lægge i Skikkelsen.

Livsbilleder og græske Skjønhedsbilleder.

Noget lignende gjælder om de Billeder, han atter i disse Aar formede efter Grækernes Gude- eller Hestesagn. De

ere Livsbilleder, friske, yndefulde, let forstaaelige, som hvad vi se i det daglige Liv, og de kan derfor tiltale Enhver, som har Øie for det Skjønn; med det samme gjengive de frit og sjælfuldt nogle af de Grundbilleder af Natur- og Menneskelivet, som Grækerne, ved en Slags Luftspeiling fra Jorden til Himlen, havde seet og troet paa som Guder, Gudinder eller Sagnhelte og afbildet i deres Kunstværker. Hvordan hine Guder og Helte faa ud og var væbnede, havde Grækenlands Digtere og Billedkunstnere været faa temmelig enige om: enhver ny Kunstner havde taget Skikkelsen, omtrent som den — efter Folkets Tro — var givet af tidligere Kunstnere; faa havde han gennemført den nøiere, efter sin Kunstfærdighed og sine Jagtagelser af Livet, eller han havde nærmest blot fremstillet den i nye Dieblitte, i en ny Handling, en ny Sindsbevægelse, hvormod Folketroens Sagn havde at fortælle.

Som Religion betragtet, var alt dette kun hedenst Dverktø, der levede og døde med Hedningefolket. Men som Gjenbillede af Menneskenes Vilkaar, Færd og Samfundsorden, overført paa de høiere Magter, der tænktes at raade i Naturens og Aandens Riger, var det et fribaarent, opvakt og faa rigt udstyret Folks Syn paa Livets Grundforhold og Afbildning deraf i menneskelige Skikkelser. Det var Grækernes Syn og Afbildning af Livet, som det rørte sig i deres Lands Natur og Befolkning, og dermed ogsaa som det naturligt rører sig hos deres Frændefolk i hele denne Verdensdel. Derfor er det, at Grækernes Billedkunst har og beholder sin Betydning for os som for alle Europas Folk, fordi vi i den græske Gudeverden har Grund-

billeder af et Natur- og Menneskelin, hvori vi tildels se Lov færdes. Vi Nordboere har dem endnu mere tilsvarende, vist ogsaa dybsindigere, dog langt mindre udførte og mindre forstaaelige, i den nordiske: i de Væsen, der beskrives, og de Sagn, der fortælles i vor nordiske Gudelære, som er et Sideslykke til den græske og næst denne er den eneste fuldstændige Gudelære, noget europæisk Folk har i Arv fra sine Fædre. Men den nordiske Gudeverden, med Odin, Thor og Loke, Freia og Idun, Balders Død og Gudernes Undergang, kjende ikke Mænge til uden vi selv, endda først siden Dehlsenschläger begyndte at digte om den; i den græske Gudeverden har vi Livets almindelige Grundbilleder i Fællesskab med det øvrige Europa. Og hvad der er det Vigtigste: vi har dem klart udførte af de gamle Grækere selv, baade af Digtere og af Billedhuggere, i en Række Slægtled, der gaar fra den graa Oldtid lige til Kunstens Forsald.

Ved denne fortsatte, uafbrudte Samvirken mellem det græske Folks Kunstnere, blev lidt efter lidt enhver af disse Gude- og Heltefigurer fuldbaaren og fuldt udviklet; den blev saaledes gennemført, at den i sin Legemshugning fra Jæse til Fod, i sin Ansigtform, i sine mindste Træk og Bevægelser var det synlige Udtryk for det af Livets Grundbilleder, den skulde fremstille. Eller med andre Ord: Grundbillederne bleve til Skjønhedsbilleder; thi Skjønhed er, ikke Andet end den fuldendte Samklang mellem det Indre og det Ydre, mellem det Hele og alle dets Dele. De græske Gude- og Heltefigurers Udførelse til Skjønhedsbilleder falder ganske sammen med Kunstens Begreb og Udvikling i Grækenland: den ene Billedhugger

havde taget op efter den anden, og han havde svaret lige selvstændig for det.

Disse Grundbilleder af Livet, saaledes udførte, optog nu igjen Thorvaldsen som en selvstændig Kunstner, der havde sine egne Tanker og sine egne Følelser at udtale deri. Det blev ikke et hæmmende Baand for hans Fremstillingsgave, men en Støtte, og tillige en Hjælp til at blive let forstaaet og varmt modtaget af Kunstens Venner, som Alle kjendte og stattede den græske Oldtids Mesterverker.

Han selv kjendte dem grundigt, saa grundigt, at han med stor Ære har skift sig ved det vanskelige Hverv, at sammensætte og udfylde Brudstykker af sonderlagne Kunstverker fra Oldtiden. Paa en græsk Ø (Egina) var der nemlig gjort et mærkeligt Fund ved Udgravning af Ruinerne af et af de ældste Tempel; her havde den danske Rejsende Brøndsted og flere Oldgranskere, mellem Brokker af Søilerne og Murerverket, fundet Brudstykker af 17 store Billedstøtter i en stiv, gammelgræsst Stil; de fleste horte til en og samme fælles Handling og havde været opstillede i Templets Gavl. Kronprindsen af Baiern, som jobte dem til sit Kands Kunstsamling, overdrog (1816) til Thorvaldsen at istandsætte dem, og han gjorde sig Flid dermed. Da han var færdig, kunde Ingen sige, hvad der var nyt og hvad der var gammelt, og der er neppe Noget, der har givet Thorvaldsen mere Anseelse mellem Kjenderne. Selvfølgelig har han engang have moret sig ved at svare en Fremmed, der lidt vigtig spurgte om, hvad der var tilsat af ham: „Jeg husker det ikke, og se det kan jeg ikke.“

(Forts.)

Stobliillierne.

(Fortsættelse.)

Resten af Dagen tilbragte jeg i mit Studerørelses Ensomhed, hvor Betragtninger af den alvorligste Natur optog mig. Barnet er en Skjætte, sagde jeg til mig selv; efter hvad hun idag har ytret, vilde vor Kirke betegne hende som en saadan. Dog mærker jeg intet Spor af Ondskab eller Opsætsighed i dette hendes Skjæteri, nei, hun har ikke engang opdaget, hvor vidt forskjellig vor Religion er fra hendes og kan ikke være indtagen mod vor Kirke ved nogen Fordomme. Hun ofer sin Tro alene af Bibelen, saaledes som hendes fortræffelige Forældre har lært hende, og i Sandhed, hvis man skal bedømme Træet efter Frugten, saa vidner dette hjære Barns Livsvandel om den Troes herlige Egenheder, hvoraf den er fremgaaet, og viser, at hun har øst den af den rette Kilde.

Medens jeg tænkte over dette, faldt det mig ind at gribe efter en gammel latinsk Bibel, som havde tilhørt en Prest af Kirken i Genf, og som stod bedækket med tykt Støv i en Krog blandt mine Bøger. Jeg begyndte at sammenligne dens Indhold med de Lærdomme, som min Kirke hylkede, og søgte mig især slaaet af Modstætningen mellem Frelserens Udsagn i Matth. 15, 19. og et Svar i den romersk-katholske Katekismus, hvorefter jeg underviste. Herren siger: „Af Hjertet udgaa onde Tanker, Mord, Ugteskabsbrud, Hovori, Tyverier, falskt Vidnesbyrd, Bespottelser.“ Men den katholske Kirke ved intet om et saadant menneskeligt Hjerte, thi den lærer, at Mennesket retsferdiggjøres ved sine egne Gjæringer. At gjøre Mennesket opmærksomt paa denne Mordergrube i dets

Bryst er ikke dens Sag. Jo mere jeg grundede paa, hvorledes Kirken og Guds Ord kunde staa i saadan Modsigelse til hinanden, og jo klarere det blev mig, at Sandheden kun kunde være paa den ene af Siderne, desto mere tog mit Hjertes Angst og Uro til. Jeg kom ikke til nogen Visshed og ikke til nogen anden Beslutning end den, at jeg Intet vilde sige til Fru Bule om den Lilles stærkeste Sjælsstilstand.

Den Storm, der rasede i mit Indre og hidførte snart en, snart en anden Tante som en magtig fremrullende Bølge, varede i flere Dage, i hvilken Tid jeg opsogte de ensomste Steder eller søttede mig inde i mit Studerørelse. Jeg søgte, at jeg ikke kunde vente Hjælp af noget Menneske, hvorfor jeg heller ikke søgte Umgang med Andre, men vendte mig hyppig i den dybe Ensomhed til Ham, der selv er Sandheden, og som ved sin Helligaand kan oplyse de arme, uvidende Syndere. I de mest affidesliggende Dele af Stoven vandrede jeg grublende og længselsfuld omkring, men kom ikke paa lange til nogen virkelig No, om end min Sindsbevægelses Heflighed lagde sig noget. At, mit Hjerte holdt endnu fast ved den Stilling, som Kirken gav mig i Verden, og de nedarbejdede, stærke Fordomme havde slaaet altfor dybe Rodder der.

Suzette og Francisca indbildte sig imidlertid at have udslettet sine Synder, efterat de havde fremplapret det foreskrevne Antal Ave Maria'er og Paternostre, — uden at dog deres Hjerter derved i mindste Maade var bleven bøde. De vendte begge tilbage til sit

føddantlige Liv og vedblev at benytte enhver Anledning til at tilfoie hinanden gjensidige Krænkelser. Da alle Eleverne tog Parti enten for den ene eller den anden af disse to, saa stod alting paany, inden man vidste af det, i Fyr og Flamme, og Fru Bule fandt det vanskelige end nogensinde at opretholde Ro og Orden. Efter gjentagne frugtesløse Formaninger sendte den stakkels Kone atter Bud til mig og bad om min Bistand. Jeg erklærede mig villig til at holde en Tale til Børnene og sammenfaldte dem i den store Festsal, der kun blev benyttet ved høitidelige Anledninger, og hvor jeg for i Tiden havde tilbragt saa mangen hyggelig Stund.

Til Grundlag for min Tale tog jeg ikke et eller andet Sprog af den hellige Skrift, men Planteverdenens forskjelligartede Skjønhed, saaledes som den fremtræder i store, omhyggelig dyrkede Haven. Jeg vil her give en Prove paa, hvorledes jeg stikte mig ved min Opgave. „Ederes Hjertes, mine Døtre,“ sagde jeg, „er atter blevene opfyldte af misundelige og uvillige Følelser, foranledigede ved den forføngelige Hyst til at glimre og til at overgaa Andre i de Egenstaber, som I beundre. At gjøre Eder det Syndige i dette Ederes Forhold indlysende vil, haaber jeg, ikke være nødvendigt; jeg vil derfor kun paapege det Taabelige deri, og det saa meget hellere, som I ikke synes at have faaet Die paa denne Side af Sagen. Den Almægtige har som en upartist Fader givet ethvert af sine Børn Skjønne og ædle Egenstaber. Kæst kun Blikket ud paa den herlige Blomsterrigdom derude i Haven! Mange af disse Blomster drage selv fra det Fjerne Alles Blikke hen paa sig, andre krydre Luften med lisslig Bellugt, atter andre besidde kostelige, lægende Kræfter. Nogle undrage

sig det hurtige, overfladiske Blik, men ere dog beundringseværdige, naar man betragter dem nærmere; nogle vække kun Opmærksomhed ved en enkelt fremtrædende Egenstabs, andre derimod ved mange paa en Gang. Men alle ere i sit Slags saa fuldkomne, at den høieste menneskelige Kunst forgjæves vilde forsøge at frembringe selv den simpleste og næst bedste Blomst, som vøyer i Haven. Gaar ud i Skoven og undersøger Træernes Løb; sammenlign det ene Blad med det andet og se Aarenettets beundringsværdige Fjnhed, se den uendelige Mangfoldighed i Formen; der gives ikke to Blade blandt alle disse Myriader, der ere hinanden fuldkomnen lige. Staar det vel i Ederes Magt at bestemme, hvilket der fortjener Beundring og hvilket Foragt? Kan I sige, at det enes Skjønhed ikke kan overtræffes, eller at det andet maa foragtes som fuldstændig hæsligt? Saaledes forholder det sig ogsaa med Eder, mine hjære, blomstrende Døtre. Enhver af Eder har af Gud faaet en særegen Skjønhed, et eiendommeligt hude eller indre Fortrin, en fremtrædende, elskelig Egenstabs. Derfor ere I hinanden meget mere lige, end en overfladist Jagttager skulde tro; Rosen har i dette brogede Blomsterbed ingen Grund til at triumfere over Violen, og den pragtfulde Tulipan ingen Foranledning til at misunde Lillien dens blændende Hvidhed. Alle ere smukke paa sin Vis, paa alle har Guds Skaberalmagt forherliget sig.“

Da jeg havde sluttet denne blomstrende Tale, der smigrede min egen Forføngelighed, men unuflig kunde indvirke paa mine Tilhøreres Hjertes, lod jeg Børnene gaa. At, at jeg istedet havde benyttet den gode Anledning til at forsøge paa at vække dem til sand Synskerkjendelse og føre dem til Kristus!

Den samme Dags Aften gjorde jeg et Besøg paa det foromtalte Slot og traader Fru Bule, hvem Baronessen underrettede om, at hun havde til Hensigt paa sin tilstundende Fødselsdag at berede de unge Piger i Opdragelsesanstalten en Fornøielse, og at hun vilde indbyde dem til den omtalte Dag. Men Fru Bule ansaa det for sin Pligt i Forveien at underrette den venlige Dame om den Misundelse og Uenighed, som herskede blandt Børnene, for at ikke maasse hendes Godhed skulde bevirke en Forøgelse af dette Onde. Baronessen syntes nogle Diebliske at være fordybet i alvorlig Eftertanke; derpaa smilte hun blidt og sagde: „Hils alle Deres unge Piger fra mig, Fru Bule, og sig dem, at jeg har indbudt dem til at besøge mig her paa Slottet. Fortæl dem, at jeg iaar vil hoitideligholde min Fødselsdag ved en Blomsterfest, hvorfor jeg ønsker at se enhver af dem smykket med en Krans af sine Yndlingsblomster. Jeg vil da krone dem af Smaapigerne, hvis Krans jeg synes bedst om. Men for at min Smag ikke skal komme paa Bidspor og blive partisk, lader jeg i Forveien mellem de Myrtegrene, af hvilke min Krone skal flettes, anbringe en Devise (o: et Tanskesprog), der skal være det Bestemmende ved mit Valg.“

Jeg spurgte ivrig, hvad det var for en Devise. „Jeg forsikrer Dem, Fader,“ svarede hun, „at De ikke vil finde Noget at dable derved. Men jeg vil ikke underrette Nogen derom forud, for at man ikke skal fristes til at give en eller anden liden Yndling blandt Børnene et Vink.“ Herimod lod sig Intet indende, hvor gjerne jeg end vilde faaet min Nysgjerrighed tilfredsstillet; jeg traaf derfor kun paa Skuldrene og taug.

Fru Bule skyndte sig hjem for at for-

tælle sine Elever om, hvad Damen paa Slottet havde i Sinde med dem, og den næste Dag efter Skoletid fik jeg Bud om at komme hen i Anstalten, da man ønskede at raadføre sig med mig i Anledning af det Forestaaende. Da jeg indfandt mig, blev jeg bestormet fra alle Kanter med Spørgsmaal, som jeg dog vidste Lidet at svare paa.

„Hvad tror De, Fader, vil Baronessen give Kronen til den, som har den smukkeste Krans, eller til den, hun forresten synes bedst om?“

„Hvad Kransens Skjønhed angaar, da er det vanskeligt at sige noget derom, fordi Smagen er saa forskjellig. Den Ene tror, at ingen Blomst kan maale sig med Rosen; en Anden vil maasse give Jasminen Fortrinet som mere passende til Krans.“

„De tror altsaa,“ sagde en af de smaa, ivrige Spørgere, „at Baronessen vil krone den, der bærer den smukkeste Krans?“

„Det ved jeg ikke og kan derfor Intet sige,“ svarede jeg.

„At De, Fader Raffre, er indøiet i Hemmeligheden, det er vi overbeviste om,“ sagde Froken Victoire.

„Selv om det forholdt sig saa, vilde jeg dog Intet fortælle, men trolig bevare det, som var mig betroet,“ svarede jeg.

Havde ikke Frokenen vidst, at jeg ikke brod mig om hendes Brede, vilde hun nu visseelig ladet mig føle den, men som det var, vedblev hun, uden at lade sig mærke med Noget, at raadslaa med sine Yndlinger om Valget af Blomster. Resultatet blev, at Enhver skulde vælge en bestemt Blomst, og at den Eldste skulde have Retten til at vælge først. Susette valgte Rosen; Francisca sagde, at hun vilde bære en kongelig Prindelse, og valgte

Lillien*); en tredie valgte Jasmin, en fjerde Hvidtorn o. s. v. Hver Blomst fandt sin Liebhaber, og efterhaanden kom ikke blot de almindelige Haveblomster, men ogsaa Laurbærblade, Kaprifolier og Orangeblomster til Anvendelse. Enhver ledig Stund, man havde i de 14 Dage, som endnu vare tilbage før Festen, blev anvendt til den omhyggeligste Pleie af de valgte Blomster, for at Kranse kunde komme til at tage sig saa godt ud som muligt.

Aftenen før Festen gik jeg med Fru Bule op og ned i en af Havens Gange og talte med hende om religiøse Materier samt om Livets Gaader, der hyppig beskæftigede os, naar vi var alene. Tidens store og almindelige Bevægelse havde ogsaa øvet sin Virkning paa min gamle Veninde og bragt det gamle, Nedbrævede til at vakle under hendes Fødder. Mine egne kirkelige Anskuelser var komne fuldstændig i Forvirring, og vi befandt os for Tiden begge i en saadan Tilstand, at Kirken vilde erklæret os for Hætttere, om den havde været vidende derom. Sin Tids Bevægelse var vel i og for sig et skrækkeligt og aabenbart Verk af Mørkets løsslupne Tyrste; men den alt beherskende, paa underfuld Maade styrende Gud kan have benyttet sig deraf for at udløse mangen dyrefjæbt Sjæl af Satans Strikker.

Midt under vor Samtale om hine Gjenstande, der laa os begge paa Hjerte, hørte vi pludselig høie, vrede Stemmer lyde ud fra en liden Rund med Bænke i Midten, hvor Børnene hyppig opholdt sig i sin Fritid. Da vi stode stille uden at blive bemærkede og tigede gennem Træernes Grene, saa vi flere af de mindste Børn forsamlede omkring Aime,

*) Sigter til, at de franske Konger af den ældre bourboniske Linie bar Lillier i sit Vaaben.

idet de beundrede en liden Krans, som denne havde bundet til sin Duffe af nogle fine, lyseblaa Blomster, der havde slynget sig over den kunstige Indgang til Rundten og hang ned i naturlige Guirlander*). De Smaas Udbrud kaldte snart nogle af de Eldre, blandt hvilke Susette og Francisca, til, og den første erklærede, at Aime havde truffet det bedste Valg.

„Den listige, lille Stabning!“ sagde Francisca. „Hun har tiet ganske stille dermed, for at ikke nogen af os skulde tage Blomsterne fra hende.“

„Da burde hun have bevaret Hemmeligheden bedre,“ sagde Susette; „thi for os, som de ældste, er det endnu ikke forsent at forandre Bestemmelse. Jeg har desuden i flere Dage været misfornøiet med de røde Roser, der dog er altfor almindelige, og nu synes jeg saa godt om disse himmelblaa Blomster, at jeg ubetinget vil vælge dem. Du, min lille Dame, faar da se dig om efter noget Andet.“

„Gjerne det,“ svarede Aime mildt, „og hvis du vil, kan jeg ogsaa hjælpe dig at binde Kranse.“

„Hvad skal du da selv have?“ spurgte Susette. „Du kan saa Lov at tage Roser, siden jeg ikke vil have dem.“

„Nei, om Forladelse,“ sagde Francisca, „ingen har nu Ret til at vælge for mig. Nu bestemmer jeg mig for Roser, og da vi Alle skal have forskellige Blomster, saa maa ingen af Eder benytte saa meget som en Rosentnop til sin Krans!“

Bed denne Erklæring udbrød en saa heftig Ordveksling mellem de to Parthier, at Fru Bule maatte stride ind. Hun forlangte dog ikke, at Aime skulde beholde sin blaa Krans, hvilket efter min

*) Udt. Guirlander, o: Blomsterindre.

Mening kun havde været retfærdigt, men det var tydeligt, at hun var bange for Susette og Francisca og nødigt vilde støde dem for Hovedet. Susette valgte nu paa ny Rosen for at ærgre Francisca, og denne erklærede sig for de himmelblaa Blomster, der virkelig var overmaade smukke. Jeg anbefalede mig og gif, men da jeg havde naaet Haveporten, indhentede den lille Nime mig springende, lagde sin Haand i min og sagde: „Kjære Fader, gaar De ikke en Tur hver Morgen før Frokost?“

Da jeg bejaede dette, vedblev hun: „Vil De lade mig faa Lov til at følge med Dem imorgen? Fru Bule har alt givet mig Tilladelse dertil, — og vil De da tage mig med ud i Skoven?“

„Meget gjerne,“ svarede jeg, „men hvorfor onsker du at gaa did?“

Hun smilede og fremsagde med et elskeligt Udtryk følgende Ord af en Ballade paa hendes Modersmaal:

„Havens Blomster gløde i Farvepragt som
Dronningens Gøbelstene,
Men Skovblomsterne smile og blomstre i
Eggyggen, ujebe af Alle.

Jeg vilde just udbryde: „Hvorfra har du faaet disse Ord, forunderlige Barn? Hvilke herlige Tanker der rører sig i din unge Sjæl!“ Men jeg betænkte mig hurtig og sagde blot: „Imorgen Kloften 6 vil jeg være ved Haveporten, kjære Nime; se da til, at du ikke forsover dig.“

Duggen laa endnu paa Græsset som straalende Diamanter, da jeg den næste Morgen bankede paa Haveporten. Strax løftede den Lille op og stødte sig ud til mig, rusket til sit Forehavende med en nydelig liden Kurv, som hun holdt i Haanden.

„Godmorgen, min lille Veninde!“ sagde jeg. „Herrens Velsignelse hvile over dig, mit kjære Barn! — Hvorhen skal vi nu styre vore Skridt?“

„Langt inde i Skoven, kjære Fader,“ svarede hun, „ved jeg af et meget ensomt og styggesfuldt Sted, hvor de Blomster vore, som jeg onsker at have til min Krans. Jeg har hele Tiden været bange for, at nogen af de Andre skulde vælge mine Yndlinger, Skovblomsterne, og har derfor vogtet mig for at nævne dem. Men Ingen har tænkt paa dem, og nu kan Ingen mere tage dem fra mig.“

„Ei, ei, hvor slu du har været!“ sagde jeg smilende.

„Slu?“ gjentog hun ængstelig, „det er et stegt Ord, — har jeg virkelig været slu? Jeg vilde heller bære en Krans af Bulmeurt end være en slu Pige.“

„Og hvorfor skulde det være saa slemt at bære en Krans af Bulmeurt?“ vedblev jeg smilende.

„Fordi det er en Giftplante,“ svarede hun. „Men var det virkelig uret af mig ikke at tale om Skovblomsterne? Jeg bryder mig sletikke om den Krone, som Baronessen paa Slottet vil give. Det er af en ganske anden Grund, jeg saa gjerne vilde have en Krans af Skovblomster.“

„Og det er?“ spurgte jeg.

„Jeg vil fortælle Dem det, naar De har seet mine Yndlingsblomster. Kun vil jeg sige Dem, at den Tale, De holdt til os for 14 Dage siden, bragte mig paa denne Tanke. Jeg kom derved til at tænke paa en Sang, jeg engang havde lært, og paa nogle andre smukke Ord, som min Fader lærte mig. Da jeg saa hørte om Blomsterfesten, satte jeg alt dette sammen i mit stille Sind og valgte strax disse Skovblomster til min Krans, skjønt jeg neppe troede, jeg vilde saa beholde dem.“

„Kjære Nime“, sagde jeg, „fortæl mig noget mere om de Tanker, min Tale valte hos dig, for at jeg bedre kan

forstaa dig. Hvilken Forbindelse var der mellem mine Ord og det, som din Fader havde lært dig?"

„De sammenlignede os,“ svarede hun, „med de forskjellige Slags Blomster, som vore i en Have, og min kjære Fader havde sagt mig, at Guds Menighed i den hellige Skrift blev sammenlignet med en Have, hvori der vorede alleslags nydige Planter og Blomster. Jeg lærte Skriftstedet udenad og har endnu ikke glemt det.“

„Fremsig det for mig, min Datter,“ sagde jeg, men vogtede mig vel for at lade hende mærke, hvor ukjendt jeg selv var i Skriften, og at jeg ikke vidste, hvilket Sted hun hentydede til. Hun adlød strax og fremsagde Versene med Alvor, saa at man kunde høre, at hun følte, det var Guds Ord:

„Min Søster, o Brud, du er en tilluftet Have, et tilluftet Væld, en beseglet Kilde. Dine Poder ere som en Lusthave med Granatæbler, med kostelig Frugt, Kopperdruer med Rarder, Rardus og Safran, Kalmus og Kanel med allehaande Viraktræer, Myrsah og Aloe samt alle de bedste Urter. O Kilde i Haverne, o Brønd med levende Bunde, som flyde fra Libanon! Vaagn op, Norden, og kom, Zonden! blæs igjennem min Have, at dens kostelige Urter kan dryppe!“ (Høisang. 4, 12—16.)

„Et meget smukt Sted“, bemærkede jeg, „og du har beholdt det godt i Huskommelsen. Men sig mig, hvem siger da egentlig disse Ord?“

„Vor Frelser“, sagde hun, „taler saaledes til sin Menighed.“

„Du mener altsaa, at den tilluftede Have er den sande Kirke og dens Planter Herrens Folk?“

„Ja Fader, jeg tror at de Menneſter, som elske Gud, er denne Haves Planter. Nogle ere høie og ædle som Cederen,

andre smaa og mindre, anseelige, nogle have skjonne Frugter, andre give kun en kjolig Skygge, nogle glæde Diet med sin Skjønhed, andre vedertvøge ved sin kostelige Duft. Men alle tilsammen smykke Guds Have, og ingen af alle de Planter, den himmelske Fader har sat der, er at foragte.“

„Tror du da, kjære Aime,“ spurgte jeg, „at ogsaa du er en Plante i denne herlige Have?“

Hun taug nogle Diebliske og sagde derpaa: „Jeg ønsker at være en Herrens Plante og tror ogsaa, at jeg er det, thi mit Hjerte elsker ham, men jeg ved, at jeg er en af hans ringeste Planter og har min bestedne Plads i Dybet af en skyggefuld Dal. Det vilde vist heller ikke være gavnligt for mig, om jeg var bleven sat paa et høiere Sted i Haven og var en glimrende og beundret Blomst. Thi jeg bliver let stolt og forfængelig, naar man roser mig, og mit Hjerte har da mindre Glæde i de hellige, himmelske Ting, end naar jeg er ubemærket af Menneſtens Dine. Naar Jngen giver Agt paa mig, kan jeg bedst glæde mig i Jesu Kjærlighed og smage hans søde Fred.“

Jeg var som ægte Fransmand allerede i Begreb med fuld af Beundring at rose Barnets Ord, da hendes sidste Bemærkning i Tide mindede mig om det Ubetænksomme heri, saa at jeg noiiede mig med at sige: „Dine Forældre maa have anvendt megen Flid paa at undervise dig, kjære Aime.“ „De benyttede sig altid af Bibelen“, var hendes Svar, „naar de gav mig Underviſning i de guddommelige Ting, og naar de vilde bibringe mig en Lærdom, viste de mig allehaande Gjenstande i Naturen, hvorved jeg havde lettere for at forstaa det og beholde det i Huskommelsen. Deraf kommer det, at jeg nu, da mine kjære Forældre er hjem-

gangne, næsten ikke kan se Noget i Haven, paa Marken eller i Skoven, uden at jeg derved bliver mindet om Noget, jeg lærte som ganske lidet Barn."

Landsbyen og Skottet laa nu langt bag os. Da vi kom ind under Skovens Træer, fulgte vi en Tidlang en bred Bei, der gik midt igjennem Skoven. Da vi naaede et Sted, hvor Træernes Skygge var usædvanlig tæt, viste hun mig en ganske smal Sti, der førte bort fra Hovedveien, og spurgte mig, om jeg vilde følge hende. Jeg kjendte Stien godt, og vidste, at den førte ned i en dyb Dal, hvorigjennem en kjolig, krydstalket Skovbæk flød i lette Volger. Jeg undrede mig dog over, at den lille var saa godt kjendt i det Indre af Skoven og spurgte hende, hvordan dette var gaaet til.

"Fjor Sommer," svarede hun, "da jeg ikke var ganske frisk, blev jeg sendt til et lidet Hus, som ligger her i Skoven, for at Forandring af Luft skulde styrke mig. Da lærte jeg at kjende de Steder, hvor de smukkeste Blomster vore, og Fuglene syngte allervækst i Ensomheden." Men min lille Fjerreste havde i sin Joer glemt, at jeg var betydelig større end hun og derfor maatte møde tusinde Hindringer paa den overgroede, uvejsomme Sti, medens hun overalt let som en Fugl smuttede igjennem. Da hun derfor sagde, at vi nu kun havde et ganske kort Stykke igjen, inden vi kom til Maalet, bad jeg hende at ile i Forveien, medens jeg fulgte forsigtigere og langsommere bagefter. Hurtig sprang hun afsted, og jeg tabte hende snart af Syne. Jeg arbejdede mig imidlertid med meget Besvær frem gjennem det sammenvorede Krat, indtil jeg omsider kom til en fri Plads i Skoven, hvor jeg kunde se ned i den omtalte Fordybning, i hvis Midte Bækken dannede en Dam.

Denne Dams fugtige Bredder var smykkede med det herligste Gronne og den hyppigste Blomstervert. Frem af Krattet ragede paa den ene Side Ruinerne af en Hytte, hvis Gavl og Dør endnu stod igjen, medens Tag og Vægge forlangst var styrtede sammen. Som de affpeilede sig i Vandets klare Flade, mindede de eftertryffeligt om alt Mennekeverks Livløshed og deraf følgende Sorgjængelighed, medens jeg i Naturen rundt omkring var omgivet af Guds levende Gjerninger, der altid fornø og forplante sig videre. Morgensolen belyste den mørke Skov og den foran mig liggende Dam paa det Pragtfuldste, og Afveerlingen af Lys og Skygge forhøiede Virkningen. Dertil kom den deilige Sang af disse sorgløse Guds Skabninger, der nyde en saa stor Frihed og har saa let for at svinge sig opad, samt hin Vindens sagte, ligesom trøstende Susen mellem Bladene, der minder om Guds Klost i det tabte Paradises Have og om hans hellige Nærvarrelse hos Profeten Elias. Dybt greben af denne uforlignelige Mesters Verk, der ikke arbejder med Meislet eller Pensel, men med sin Munds levende Ord, stod jeg nogle Diebliske henskunken i Betragtningen af hans Herlighed, indtil Barnet kom tilshue nede i Dalen, og jeg satte mig paa en falden Trastamme for at afvente hendes Tilbagekomst. Jeg saa hende ved Bækkens Kant iorrig beskæftiget med at plukke de smaa hvide Blomster, som stod her og der i det hvide Græs. Snart bukkede hun sig ned og samlede i sin Kuro, snart ilede hun videre, let som et Raadhr, paa de adspredte Stene hen til et nyt Sted. Et Kvarter var neppe forløbet, inden jeg saa hende klatre opad den steile Straaning, paa hvis Top jeg befandt mig.

Pludselig stod hun for mig med sin Kuro fuld af de snehvide, nydigt duf-

tende Smaaklofter, som man i Frankrige kalder "muguets" eller Dallillie, men hos os (i Tydskland) sædvanligvis Maiblomster eller smaa Skovillier. (Svarer til vore Lilliefonvaller). Hendes Kinder glødede, og hendes Dine straaledede, thi nu var hendes Dunst opfyldt. Hendes Hjerte syntes ikke at have fæstet sig ved andre jordiske Ting, og det var mig, som om dette Barn med sine Villier vilde drage mig bort fra Jorden og dens Tant til Ham, der har skabt Villierne og i sin Himmelhave har plantet endnu langt herligere Blomster, saadanne nemlig, der først som Aime have udfoldet sig i Troens jordiske Gimmerige.

Hun satte sin Blomsterkurv ned ved mine Fodder, idet hun sagde: „Se, Fader, dette er mine Yndlingsblomster, som jeg tænkte paa, dengang De talte til os, og da jeg hørte om Festen. Af disse vil jeg binde min Krans. Rosen er et Sindbillede paa Stjandhed. Laurbærbladene paa Berømmelse, og mange andre Blomster er Sindbilleder paa gode Egenstaber og Dyder; men hvad er de alle mod min Skovillie? Sig selv, kjære Fader, hvad er alle Dyder til sammen uden Ydmøghed?“

„Aime!“ udbrød jeg, fuld af Forundring over Barnets Tanker saavel som over den Maade, hvorpaa hun udtalte dem, „hvem har dog lært dig alt dette?“

Hun saa paa mig med sit uskyldige Blik og sagde: „Det var min Fader, som engang fortalte mig, at Skovillien var Ydmøghedens Sindbillede, og imellem naar han hjærtegnede mig, kaldte han mig sin lille Skovillie. Af, Fader Raffre, hvor jeg onsker at blive ret lig Villien; thi den ynder de kjølige Dale og skyggesfulde Sieder og trives bedst ved det levende Vand's rene Strøm.“ (Ab. 22, 1.)

„Mit elskede Barn!“ udbrød jeg, „du

er visseelig en Skovillie, give Gud, at jeg selv ogsaa var det!“ lagde jeg til, men forseede mig, idet jeg sagde disse Ord.

„Nei, Fader,“ sagde Aime blidt, „De maa ikke være nogen liden Skovblomst. De maa være et ædelt Træ, plantet ved Vandbække, der bærer Frugt i sin Tid, og hvis Blade ikke falde af. (Ps. 1, 3). Men jeg vil blomstre under Træets Skygge.“

Ved disse Ord, i Forbindelse med de foregaaende Indtryk, min Sjæl havde modtaget, blev jeg saa overvældet, at jeg ikke kunde holde mine Laarer tilbage. Da den Lille saa dette, boiede hun sig, kyssede ærbødig min Haand og tog saa sin Kurv op fra Marken. Vi havde fundet, hvad vi var komne efter, og rettede derfor vore Skridt hjemover.

Paa Tilbageveien lagde vi fremdeles Mærke til mange andre frodige Planter og Blomster, som her syntes at have fundet den rette Jordbund. Især udmærkede sig Skov-Anemonen og den brogede Vikke, der bragte mig til at tænke paa det Forunderlige i, at Herren frembragte saa mange herlige Ting paa Steder, hvor Ingen fik se og beundre dem.

Dog fandt vi snart, at den hele Natur paa alle Sieder bestaar af lutter underfulde Ting, og at det Allermindste ofte er det Smukkeste og Forunderligste, men at man maa elske Gud for ret at kunne fryde sig ved hans Gjærningers Ypperlighed. Paa denne Dag erkjendte jeg mere af Guds Godhed, der saa overflødig aabenbarer sig gjennem det Skabte, end nogenstunde i mit tidligere Liv, thi hans Aand begyndte at faa Magt over mit Hjerte, og det viste sig paany, at man uden den hverken faar rei opladt Sans for Guds Godhed eller hans helige Aloor.

Omfrider naaede vi vor Landsby, og da jeg ved Havneporten skiftes fra Nime, trak jeg mig tilbage til mit Studerværelse og opfogte i Guds hellige Ord de Steder, som den Lille havde anført eller hentydet til. Sporgende sad jeg foran den aabne Bibel og søgte i den Svaret af Guds Mund. Og han, der ved sin Naade havde ført mig saa langt, lod stærke og klare Straaler af det eneste Lys, der skinner paa dette mørke Sted, det faste, profetiske Ord (2 Pet. 1, 19) falde ind i min Sjæl. Om Aftenen paa denne for mig uforglemmelige Dag var jeg fuldstændig overbevist om min Kirkes Bildfarelser, men havde endnu ikke Mod og Kraft til at udtale min Overbevisning og til at ofre Alt for Sandhedens Skyld, thi jeg var endnu ikke rig og salig i Guds Søns Arme.

Da Dagens Hede havde lagt sig, begav jeg mig ifølge den Fjndhjælp, jeg havde faaet, til Slottet. Ved Enden af den store Allé af Lindetræer, der strakte sig fra den yderste Grænse af Eiendommen til selve Slottet, faldt mit Blik paa en Scene, der i visse Maader forjagede de Tanker, der havde opfyldt mit Fjndre den største Del af Dagen.

Forestillinger Eder, mine unge Læsere, en gammelbøgs Bygning med mange Vinduer, hvis Form mindede om over to hundrede Aars Alder, og hvis Tag var saa høit, at det saa næsten lodret ud, med sine tre Rader vinduelignende Aabninger, der dog var lukkede ved Træstodder og overgroede med Mose. Udenfor Fasaden af dette gamle, her og der noget forfaldne Slot, udbredte sig en stor Græsplæn, i hvis Midte der stod et firkantet Marmorbasin med en hjempestor Tritonfigur*). Fra det Horn, som denne

blæste i, udgik en flere Fod høj Vandstraale, der faldt ned i Bassinet. Selve Græsplænen var besat med lange Borde, hoorpaa der stod Frugt, Kage, Creme og andre Forfriskninger. Midt paa en fri Plads var der opreist et Stillaads, hvor Musikken spillede Melodien til en Nationalsang. Selskabet, for hvilket Festen var berejdet, bestod af alle Landshyens Beboere uden Undtagelse, og Enhver, der kunde gaa eller kjøre, undlod ikke at indfinde sig. Desforuden var der tillige sendt særskilt Fjndhjælp til alle Standspersoner i Omegnen. Disse forsamlede sig omkring Baronessen ved den øverste Ende af Plænen og sad, stod eller spadserede om, eftersom de havde Lyst, medens de, der tilhørte de lavere Stænder, opholdt sig paa Midten eller ved den nederste Ende efter den Stilling, de indtog i det borgerlige Samfund. Men Alle syntes at være lige lykkelige og glade, og jeg saa ikke et eneste bedrøvet Ansigt, da jeg gik omkring mellem de Forsamlede.

Dog, jeg havde nær glemt at beskrive det Vigtigste, nemlig det, der mindede den nysgjerrig spændte Forsamling om den nærmeste Foranledning til Festen. Dette var nemlig en kvindelig Billedstøtte, der stod paa en Forhøining midt imod Slottet, og som idag skulde forestille Flora. Støtten var til den Ende rigelig smykket med Blomsterguirlander og Kranse og bar paa sit Hoved Myrtekronen, gennem hvilken der slyngede sig et himmelblaat Baaud, hoorpaa Fjndskriften var broderet med Guldtraad.

(Sluttes.)

lære, en underordnet Havgub Tritonen afbildedes med menneskelignende Overkrop, medens Underkroppen lsb ud i en Fiskehale. (Red.)

*) Triton, ifølge den gamle græske Fabel-

Celluloid.

(Af Amanuens's S. Weigel.)

Faa Stoffe har vel daft den Opmærksomhed, som Skydebomulden eller, som det ogsaa kaldes, Pyroxhlin fremkaldte, da den for omtrent 30 Aar siden første Gang blev fremstillet. At man ved Indvirkning af Salpetersyre (Eskedevand) paa et faa vel kjendt Stof som Bomuld skulde, uden at denne forandrede sit Udseende, erholde et Produkt, der overgik Krudtet i Virkning som Sprængstof, syntes neppe troligt. Dette Præparat skulde imidlertid ikke alene faa Anvendelse som Sprængmiddel; strax efter erkjendte man dets Betydning for Fotografien og Medicinen, idet det ved at opløses i en Blanding af Alkohol og Ether leverede det nu velkjendte Kollodium.

For omtrent 5 Aar siden kom der Meddelelser fra Amerika om, at man af Skydebomuld havde fremstillet et nyt Præparat, der i sig forenede Egenskaber, som, hvis Beretningen medførte Sandhed, syntes at skulle faa overordentlig Betydning. Allerede i 1869 havde Brodrene Hyatt i Newark, N. J., fundet, at man ved at opløse Skydebomuld i Kamfer under Anvendelse af Varme og Tryk erholdt et Slags fast Kollodium, som de kaldte Celluloid efter „Cellulose“ (Træstof), der udgjør Hovedbestanddelen af Bomuld, Papir o. l. Her som ellers maatte imidlertid mange Vanstieligheder overvindes, for Metoden kunde anvendes i Tekniken; 5 Aar hengik, og et amerikansk Selskab skal endog have anvendt 1½ Million Kroner paa at fuldkommengjøre Fremstillingsmetoden.

Til Fabrikationen kan anvendes de fleste Stoffe, som indeholde Cellulose,

f. Ex. Papir, Bomuld, Uld, Lin, Hamp, visse Træsarter, kort sagt de samme Raastoffe, som anvendes til Fremstilling af Papir. Materialet males fint og tørres, behandles derpaa en kort Tid med en Blanding af koncentreret Svovlsyre og Salpetersyre, og gaar derved, som før sagt, over til Pyroxhlin; efter omhyggelig Udvaftning med Vand for at fjerne Syrerne, presses dette og er nu færdigt til at behandles med Kamfer. I Almindelighed anvendes 1 Del finstødt Kamfer paa 2 Dele Pyroxhlin; Massen blandes omhyggelig, presses stærkt og bringes i tillukkede Former, hvor den under Opbejling til henimod 130 Grader*) samtidig udsættes for et kraftigt hydraulisk Tryk. Da Kamferen under disse Forhold ikke kan forflygtiges, virker den opløsende paa Pyroxhlinet; efter kort Tids Forløb erholder man det færdige Celluloid i Form af en ensartet Masse af Udseende som lyst Horn, og som ved at henligge i Luften til Afkjøling snart bliver haard. Foruden at være overordentlig elastisk, besidder den den værdifulde Egenskab ved Opvarmning at blive plastisk, hvorved den meget let kan gives hvilken som helst Form. Denne Egenskab skyldes Anvendelsen af Kamferen, der uagtet sin store Flygtighed mærkelig nok holdes tilbage, medens andre Opløsningsmidler for Pyroxhlin (Alkohol, Ether og lignende let flygtige Stoffe) fuldstændig forflygtiges og lader det uforandret tilbage (Anvendelsen af Kollodium).

Celluloid har med sine udmærkede Egenskaber mange Betingelser for en

*) Det er formodentlig Celsius-Grader, som er ment. (Red.)

alsidig Anvendelse; men en Ulempe har det — det er let antændeligt; skjønt det ikke med Skydeboomulden deler dens explosive Egenstaber, lader det sig dog let antænde af et brændende Legeme, og er det først antændt, vil det, selv om man slukker Flammen, vedblive at gløde, da jo det let forbrændelige Pyroxylin udgjør en væsentlig Del af det, og det saaledes i sig indeholder Surstof nok til at underholde en om end ufuldstændig Forbrænding. Der berettes fra Udlandet flere Exempler paa Celluloidets ildsfarlige Egenstaber, og man har derfor i den senere Tid søgt at fjerne denne Ulempe ved før Behandlingen med Kamfer at udvaste det færdige Pyroxylin med en Opløsning af Vandgas og derpaa dyppe det i en Opløsning af et fosforsurt eller borsurt Salt.

Da det er overordentlig let at bearbejde, idet det lader sig forme, valse, dreie og polere, har man allerede nu forsøgt at anvende det til Fabrikationen af en Måske forskjelligartede Gjenstande; man behøver blot at nævne Smykker, Billardkugler, Kamme, Brilleindsatninger, kirurgiske Instrumenter for at antyde, til hvilken udstrakt Anvendelse det egner sig. Som Ritmaterial for Smergelpulver anvendes det til Fremstilling af kunstige Skibestene, og ifølge amerikanske Blade har det faaet Anvendelse

istedenfor Vintoi til Mansjetter, Kraver o. s. v.; de skal være uopflidelige og meget let kunne renses for Smuds med Sæbe og Børste. Saavel fra de amerikanske og tykke Fabriker som navnlig fra den franske Fabrik i Nærheden af St. Denis leveres der nu fortrinlige Produkter. Samtidig med Kamferen tilføjes gjerne Farvestoffe, og man har paa denne Vis fremstillet Produkter, der har en forbausende Lighed med Elfenben, Skildpadde, Rav, ja endog med Mineraler som Malakit og Lufursten; Esterligningen af Koraller, der neppe kan skilles fra ægte, har allerede i et Par Aar gaaet i Handelen. I den sidste Tid har man endog forsøgt at benytte det til Stereotypplader for Bogtrykere, da man uden videre skal kunne boie Aftrykkene af Typerne rundt Trykcyllinderen, og en endnu større Betydning vil denne nye Anvendelse faa for Illustrationstrykning, naar vedkommende Træsnit, Kobberstik eller lignende aftrykt paa en Celluloidplade kan anbringes paa hurtigpreskens Valser.

Fremtiden vil vise, hvorvidt de Forhaabninger, man sætter til dette Produkt, vil gaa i Opfyldelse; for Diebliffet er dets høie Pris og dets Letantændelighed de væsentligste Hindringer for den Udbredelse, det ellers fortjener.

(Naturen.)

Et Kafferbarn.

Thi min Fader og min Moder forløb mig, men Herren skal samle mig til sig. Ps. 27, 10.

En Aften, førend Beboerne af en Kafferlandsby havde lagt sig til at sove, laa en liden fort Pige paa omtrent otte Aar udenfor sin Faders Hytte og legede. Da kom pludselig fire store Ulve ud af

den nærliggende Skov, styrtede løs paa hende og slæbte hende bort saa hurtigt, de kunde. Da hørte Naboerne Barnets Sammerskrig, ilede til og løb efter Ulvene. Disse lod vel Byttet fare og ilede

tilbage til Stoven; men den arme Kafferpige var ynkkelig tilredt af de hungrige Dyrs Tænder. Blodende, som BARNET var, bar hendes Forældre hende ind i Hytten og lagde hende ned paa noget Straa; dog gjorde de Intet for at læge hendes Saar, men lod hende ligge i sine Smertes. Det arme Barn skreg Dag og Nat, thi den brændende Smerte i hendes Saar blev af Heden og af Stiffluerne forøget til en dødelig Pine. — Forældrene troede ikke Andet, end at BARNET maatte dø, og tænkte kun paa, for hun døde, at skaffe hende ud af Huset. De gav hende Valget mellem at dræbes af Rabberne med Spyd eller at bæres ud i Stoven for at dø der. Hvad skulde det arme Barn vælge? Hun bad: „Bærer mig ud i Stoven!“ — Da bar hendes Forældre hende langt, langt bort fra Huset og lagde hende ned i en tæt, mørk Krafstov, hvor intet Die kunde se hende, intet Øre høre hendes Jammerkrig. Derpaa gik de bort uden at se sig om efter hende, og hjemme tænkte de neppe mere paa deres døende Barn.

Da Kafferpigen var alene i denne skrækelige Ensomhed i Stoven, optom der pludselig en Haabets Straale i hendes Hjerter. Og hvem Anden indgav hende vel denne, end den barmhjertige Frelser, som saa det arme Barn ligge der i sin Jammer og forbarmede sig over hende? Hun erindrede nemlig, at der boede en Missionær i Nærheden, og at han var en meget godmodig, venlig Herre. Da sagde hun til sig selv: „Jeg vil forsøge at krybe hen til hans Hus; han er en god Mand, han vil ikke forstøde mig.“ Strax reiste hun sig op, krøb med sine faarede Lemmer moisommeligt frem over Trærødderne og den stenede Jordbund og søgte efter Veien

til Missionærens Hus. Og se! Herren lod hende ogsaa finde den rette Vej. Efter lang Kryben kom hun endelig ud af Stoven til en grøn Høi, paa hvilken det Hus stod, som hun søgte efter. — Da Missionæren saa det blodende Barn ligge for sin Dør, gik det ham til Hjerter. Han talte de Saar, som de glubende Ulves Tænder havde bidraget hende, og fandt ikke mindre end fjorten. Det skrækeligste Saar var paa Hovedet. Ulven havde forsøgt at faa hele Hovedet i sit Gab og havde ganske sonderrevet den ene Kind. Missionæren lagde nu det halv forsmægtende Barn paa en Seng, udvaskede hendes Saar, gjød lindrende Olie i dem og forbandt dem med Linned. Derpaa pleiede han hende med omhyggelig Skærlighed Dag og Nat og gav hende styrkende Føde, saa at hendes Saar begyndte at læges. Men medens han saaledes pleiede det syge Barn, fortalte han hende om hendes Frelser, der havde gjort endnu meget mere Godt for hende, end han nu gjorde. Han fortalte hende, hvorledes Frelseren havde reddet sine Faar af Satans Strube og hengivet sit eget Liv for dem, for at de ikke skulde fortabes. Pigen hørte stedse opmærksomt til, men sagde Intet om det, som hendes gode, faderlige Ven fortalte om Frelseren. Lidt efter lidt blev Saarene lægte og hun ganske frisk. Da spurgte Missionæren, om hun nu igjen vilde gaa hjem til sine Forældre. „D nei,“ raabte hun, „de havde stødt mig fra sig, men Du har modtaget mig, hos Dig vil jeg blive!“ Noget Tid efter gik Missionæren engang frem og tilbage udenfor sit Hus; da hørte han en Røst, det var en Bedendes Røst. Han saa sig om og saa Negerpigen, der knælede i Krattet og bad meget inderligt og med stor Andagt til Frelseren. Ak, hvilke yndige Toner var ikke

det for Missionæren! Nu turde han haabe, at Barnet var bleven et af Jesu Faar og elskede sin Frelser. Nu saa han, hvorledes det Ord opfyldtes: „Fader

og Moder har forladt mig, men Herren samler mig til sig!“ („Nat og Morgen“.)

De assyriske Udgravninger og det Gamle Testamente.

(Efter Pastor J. W. Erichsens Bearbejdelse af en Afhandling af Rudolf Buddensieg.)

III.

Endnu en anden Omstændighed tyder hen paa Gudstankens Enhed. Medens Babylon endnu ikke var et Rige, men de store Stæder vare selvstændige, var ogsaa hver af dem Sæder for Dyrkelsen af en bestemt Guddom. I Analogi med den tidligste Udviklingsfase i Hellenernes religiøse Liv havde ogsaa i Babylon hver enkelt Gud sin By, hvor han blev udelukkende dyrket. Det oprindelige monotheistiske Træk forsvandt naturligvis senere, da Stædernes Selvstændighed gik tabt og de store Monarkier dannede sig, idet de Seirendes Guder indtog den Plads, som de Overvundnes Guder havde haft. Da Babylon fik det politiske Herredømme, traadte Bel i Stedet for Anu. Paa et Fragment af yngre Datum tiltales f. Ex. Bel saaledes: „Herre, hvis Magt ingen Andens ligner, o Herre, gode Fyrste, Verdens Herre, Menneskehedens Konge, Jordens, Menneskenes og Aandernes Herre.“ Og naar saa omkring Aar 1300 f. Chr., da Assyrerne fik Magten over Babylon, Assur staar i Spidsen for Guderne som „den store Herre, den mægtige Konge over de store Guder, Gudernes Fader,“ saa bevise disse (vistnok ubestemte) monotheistiske Antydninger, at det oprindelige Drag i Folkets religiøse Bevidsthed kom frem igjen Gang for Gang.

Efterat have forfulgt denne Tanke saavidt, som Betragtningen af den assyriske Beretning har givet os Anledning til, vil vi som Resumé (=: Gjentagelse) endnu engang kaste Blikket tilbage paa den bibelske Stabelsberegning. Hvilket Lyb af guddommelige Tanker træder os ikke imøde paa dette Bibelens Blad! Hvilken Renhed, hvilken Sikkerhed i Gudsbegrebet i Sammenligning med, hvad den hedenske Beretning byder os! Den Fremstilling af Stabelsen, som Skriften giver os, er ikke mindre paa-faldende ved sin ophøiede Majestæt end ved sin sammentrængte Korthed og sit ædle Enfold. I hvilken uendelig Høi-
hed stod Jehonahs Stabergjerning over den assyriske Gudeverdens forvirrede og famlende Forsøg paa at optræde stabende! Her, i Skriften, møde vi den eneste Gud, som forener i sig al den Guddomsfyldte, som den hedenske Verden sondersplitter og fordeler paa sine forskellige Guder. Her er det Stabte ikke nogen naturnodvendig Emanation (=: Udskyden) af Guds Væsen eller af et kaotisk Urstof, men et Produkt af den absolute Guds frie Almagt. Her finde vi Stabelsberegningerne ordnede i stigende Trinfølge fra det La-este til det Høieste. Dette Høieste, Stabelsens Maal, er ikke, som i den babyloniske Fremstilling, en eller anden

Skaberens Konkurrent (o: Medbeiler), ikke en Gud, ikke en ny Himmelens Fyrste, men den, som bærer Guds Billede, „en Konge over den jordiske Verden, en Synthese (o: Forening) af Aand og Natur.“

Her ved Dørtærskelen til den Aabenbaring, Gud har givet Menneskene, ligger for os en Skabelsesberetning, fri for enhver mytologiserende Tilfætning; herfra lyder Forhændelsen af den rene Guds-Tide over den i Vantro og Afgudsdyrkelse nedjunkne hedenste Verden, og i denne Forhændelse har vi Grundvolden for al ægte Religiositet og Kultur, enestaaende i sit Slags, en saadan, som intet hedenst Folk formaar at opvise. „Men derfor er det heller ikke sandt, at dens sande Storhed er betinget af den Stadfæstelse, som Forskningen i Natur og Historie mere og mere byder den,“ — den hører tværtimod Vidnesbyrdet om sin Sandhed i sig selv. Gud sagde: „Der blive Lys! Og der blev Lys.“ Det er Udtrykket for den absolute Guds umiddelbare Skabervirkomhed, Han, som var for alle Begyndelser som den Æneste og den Første og staar ophøiet over alle Theogonier og Kosmogonier*), Han, som giver alle sine Skabninger Tilværelse og sætter dem hver paa deres Plads med aldrig svigtende Visdom og Almagt uden at sætte Vogtere for dem „for at de ikke skal anrette nogen Skade eller forstyrre Nogen“, — Han som endelig i sin skabende Virksomhed stiger fra Trin til Trin indtil den endelige Realisation (o: Virkeliggjørelse) af dens høieste Maal: Skabelsen af Mennesket, som bærer Hans eget Billede.

Et stort Antal af de Træk i den babyloniske Skabelsesberetning, som angaar Guddommen og dens Attribute, for-

*) o: hedenste Fabler om „Guderne“ og om Verdens Oprindelse.

raader ligesom Folkets Barndomstilstand. Men den guddommelige Skabervirkomhed, som i 1 Mosebogs 1 Kap. stilles frem for os, er saa fuldkommen, at endog den seneste Gudsretfærdelse ikke har Noget at lægge til eller tage fra, og, som det er sagt, „just i denne religiøse Gehalt ligger disse Fortællingers egentlige og enestaaende Værdi.“

Efter Fortællingen om Skabelsen kommer i Bibelen Beretningen om Menneskets Fald. De chaldæiske Indskrifter har ikke noget Sideskytte hertil. Dog synes en af Smith offentliggjort Tavle idetmindste at forudsætte Faldet og at handle om en Forhandelse over Mennesket, „som havde tabt sin Renhed“. Men Fragmentets Beskaffenhed gjør det umuligt at drage nogen sikker Slutning deraf. Imidlertid er Traditionen om Faldet dog ikke ganske uden Spor. Paa et ikke lidet Antal Per-Fragmenter er der Tale om et Træfald, et Oprør af skabte Væsener mod Guderne, hvilket endte med Oprørernes Undertrykkelse. I Spidsen for dette Oprør staar Tiamat, „Havets Drage“, som forskæner de andre Aander Kraft til at gjøre Modstand.

Ogsaa billedlige Fremstillinger bevidne denne Bøls Kamp med en Drage, og sproglige Grunde forbyde ialfald ikke den Antagelse, at Forkjemperen i denne Kamp er en Slange. Og forsaavidt dette maatte forholde sig saa, tør man ogsaa følge Smith videre og antage, at Tiamat, „den med Skjæl beklædte Drage“ (en Slange eller en Fisk) svarer til Bibelens Slange. Denne Antagelse synes saa meget mere berettiget, som man virkelig i British Museum opbevarer en gammelbabylonisk Udsnit, paa hvilken to menneskelige Figurer fremstilles siddende ved et Træ, efter hvis Frugter de udstrække sine Hænder; bag den ene

Figur — den kvindelige — sees en Slange.

Dette Billede afgiver vistnok et overraskende Sideskifte til Fortællingen i 1 Mos. 3. og lægger den Formodning nær, at allerede i den babyloniske Tradition Slangen som Forfører er sat i Forbindelse med Menneskenes Synd.

I ethvert Fald synes saa meget at være klart, at man i Tiamat, det vilde, uordnede Vandenes Ræs, har en Personifikation af de oprørte jordiske Magter, der rejse sig til Kamp mod Guddommen. Tiamat er Mørkets Magt, det Guddommeliges fiendtlige Modsetning.

Endnu noget Andet er der i denne Beretning, som maa omtales. Det er det hellige Træ, som findes afbildet paa et stort Antal assyriske Mindesmærker. Vistnok lader ikke noget „Kundskabens Træ“ sig eftervise med Sikkerhed; kun det Billede, vi nys omtalte, synes at tyde hen derpaa. Derimod findes ganske sikkert i den gammelbabyloniske Symbolik et „Livets Træ“. Det findes paa Gemmer (o: skaarne Gølstene), paa Tempers og Paladsets Vægge, ja endog som Prydelse paa Blædedragten. Det er vanskeligt at afgjøre, til hvilken Art det Træ hører, som saaledes findes afbildet. Medens f. Ex. Palmetræer paa andre Fragmenter findes gjengivne meget naturtro, har det her gjengivne Træ et usædvanligt Udseende; man gætter paa Cyprès eller Pinie. Det har i ethvert Fald været stedsegrønt og var Livets Symbol. Dette fremgaar noksom allerede deraf, at det findes som eneste Prydelse paa Væggen, der ere fundne i Warfa, Bibelens Gæch (1 Mos. 10, 10.). Dette Billede, saaledes anbragt, kan ikke afvindes nogen Betydning, medmindre Træet opfattes som Livets og Udodelighedens Symbol. Hvilken Art

det nu end maatte have tilhørt, saa viser de hyppigt tilbagevendende Fremstillinger af det ofte i gammeldags Form gjengivne Træ, at ogsaa i den babyloniske Symbolik det hellige Træ har spillet en vigtig Rolle. Undertiden forekommer paa Billederne istedetfor et Træ en Guderne helliget Lund eller Skov. Naar Billedet er fuldstændigt, finder man to bevingede Mænd (men uden Sværd) ved Siden af det hellige Symbol, og et Brudstykke fra en tidligere Tid udsiger, at Træet bliver bevogtet af et Sværd, der dreier sig mod alle fire Himmelegne; ja, paa et af de Brudstykker, der, som ovenfor omtalt, beretter om Aandernes Oprør mod Guderne, hedder det om Merodach: „Han lod sin Haand holde Sværdet foran hans Faders, Guden Anus, Lund.“ Ifølge disse Ord søgte altsaa Merodach at skjærme sin Faders Have med Sværdet, netop ligesom Cherubim bevogter Eden med det flammende Sværd.

Idet vi omhandle denne Del af Traditionen, rejser sig endelig Spørgsmaalet om Edens Have.

De Mindesmærker, som man hidtil har lært at kjende, omtale intetsteds noget saadant Sted. Hvis man imidlertid tror Rawlinson, saa tales der i de af ham offentliggjorte Indskrifter vistnok om et Landskab (Kardunijas eller Gandunu), hvis Egenstaber tillade en Gjenkjendelse af den bibelske Gan Eden (o: Edens Have). Ligesom det bibelske Eden er ogsaa dette gennemstrømmet af fire Floder: Eufrat, Tigris, Surrapi og Ulni. Ifølge en Meddelelse fra Friedr. Delitzsch er Rigtigheden af Sir Henri Rawlinsons Gissning i Begreb med at blive bevist. Delitzsch selv har ganske nylig (i et Foredrag i Dresden forrige Vinter) underkastet den en Undersøgelse. Han tilbageviser de mangehaande, tilbørlig temmelig fantastiske Gætninger om

Edens Beliggenhed og henlægger den til Landstabet omkring Babylon. Ikke blot kaldes denne sjonne og frugtbare Landstrækning i den babyloniske Literatur Sandunu, men paa meget gamle Indskriptioner findes istedetfor Navnet Babylon ogsaa Navnet Tin-tir o: Livets Kunds Stad. Man mener at kunne godtgjøre, at Bibelens Floder Gihon og Pison ere de samme som Indskrifternes Surrapi og Ukni.

Resultatet af vor Undersøgelse er altsaa følgende: Nogen Beretning, som er lig den bibelske Fortælling om Syndesfaldet, er endnu ikke funden blandt de ægyptiske literære Mindesmærker. Paa Grund af de ovenfor omtalte Billeder maa man dog antage, at ogsaa Babylonierne har eiet en med den bibelske Beretning beslægtet Tradition om Menneskets Fald og deraf følgende Forbærdelse. Babylonierne havde en Stabelstradition, som forraader Slægtskab med den hebraiske i Ordning og Udtryk; de havde en Syndflods-Tradition, som afgiver et Sideskylde til den bibelske, ikke blot i Beretningens enkelte Dele, men endog med Hensyn til Ordlyden. Endelig mangler der heller ikke Spor til en Fortælling om Taarnbygningen og en stor Regents Herredomme. Man vil allerede paa Grund heraf turde formode, at en Tradition om Syndesfaldet ikke har manglet. Den omtalte Forfatter, Friedr. Deligsch, finder det utænkeligt, at ikke nogen Overlevering om det Ondes Oprindelse skulde have holdt sig blandt et saa høit begavet Folk, som dette, der tillige (det er hans Ord) lægger for Dagen en saa dyb Følelse af Synd og Skyld og i alle Tidsløber af Trængsler saa Gudernes Straf for begaaede Misgjerninger, og i hvis Bødselssønner der udtaler sig den dybeste Sønderknuselse over begaaet Uret og inderlig Rængsel

efter Syndens Tilgivelse og Misgjerningernes Udsettelse.

Man har en lang Række af Kilestrift-Fragmenter, hvis Indhold vidner om ikke ubetydelig episk Digtergave og derfor ogsaa har faaet Navn af det ægyptiske National-Epos. Handlingen grupperer sig om en Helt ved Navn Izbubar.

Denne Sagnetreds har det fuldeste Krav paa vor Opmærksomhed, ikke blot fordi den babyloniske Hersker, som er Helten i dette Epos, antages at være den samme som Bibelens Nimrod (den Skikkelse, som i 1 Mos. 10. tegnes for os i forte, men betydningsfulde Træk), men ogsaa fordi den indeholder den babyloniske Beretning om Syndfloden. Disse Izbubar-Legender tilhører utvivlsomt den ældste babyloniske Tidssalder. Efter de Rester at domme, som ere tilbage, ere de Mindesmærker om et vidt udbredt babylonisk Folkesagn, som endog er bleven billedligt fremstillet paa gammelbabyloniske Eegl og paa Cylindre fra Ur og Akkad.

Legenderne tilhøre, ligesom de ovenfor meddelte Fragmenter af Stabelsberetningen, det 20de Aarhundrede før Kristus. Og da de nationale Sagn naturligvis har eksisteret længe, før de bleve nedskrevne, er deres Alder uden Tvivl endnu højere. Det fortjener forøvrigt at bemærkes ligeoverfor den nu meget gjængse Tilboelighed til at stille den ægyptiske og den ægyptiske Kulturs Begyndelser ved Siden af hinanden, at man hidtil ikke har opdaget noget historisk Mindesmærke, som kan sættes tidligere end 2300 f. Chr., og at dette Datum vel endogmaa tor være vel tidligt for de ældste bekendte Mindesmærkers Vedkommende.

Helten Izbubar var af guddommelig Slægt og blev aret i Dørensstemmelse dermed. Efter Legende-Fragmenterne.

vandt han Herredømmet over Babylon og forbandt dermed Erech efterat have besejret dette Riges Hersker. Han vandt strax Verømmelse ved at overvinde flere dragelignende Uhyrer, der kuede Land og Folk. Da en Ceer, Heabani, var kommen til hans Hof i Erech, sluttede disse To et trofast Venstabs og fortsatte i Forening Kampen mod de omtalte Uhyrer. Hyrsterne Humbaba i Elam og Belisu faldt for deres Slag, og da ogsaa „den guddommelige Tyr“ maa ligge under for deres Vælde, vinder Izdubar Herredømmet over Eufrat- og Tigrisfløden fra den persiske Havbugt til det armeniske Hoiland. Da rammes endelig den hidtil Ulykkelige af Ulykkes Slag: Heabani bliver dræbt af et vildt Dyr, og Izdubar falder i en dødelig Sygdom. For at opnaa Helbredelse begiver han sig paa lange Vandringer, som efter megen Omflakken føre ham til Havets Kyst, hvor han møder Helten i det babyloniske Sagn om Eindhøden, Heisadra. For at vise Izdubar Veien til Helbredelse fortæller nu denne babyloniske Noah ham sin Historie om Vandfloden. Disse Izdubars Gjerninger og hans Skjæbne udgjør Indholdet af de 12 til Sagnet om Vandfloden hørende Fragmenter. Tablerne har været afdelte i 6 Spalter paa gjennemsnitlig 40—50 Linier, saa at altsaa Teksten oprindelig udgjorde omkring 3000 Linier. Men de fleste af Tablerne befindes sig nu i en sørgeligt lemlæst Tilstand. Fuldstændigst bevaret er heldigvis den 11te Table, som indeholder Historien om Floden. Man kan imidlertid saa en Forestilling om, hvad „Fuldstændighed“ betyder i Assyriologien, naar man hører, at denne Table, der er saa stor som Floden af en Mand's Haand, bestaar af 16 Brudstykker. Som Folge deraf er alle Forsøg paa med endelig Bestemthed at an-

give Indhold og Sammenhæng af hoist tvivlsomt Værd. For vort Niemed og i denne Forbindelse er det fuldkommen tilstraffeligt at lære at kjende den 11te Tables Beretning om Vandfloden. Slutningen af den 10de Table viser, at Izdubar ved Raadmanden Urhamsis Hjelpe var ført over Dødens Bænde til de Saliges Boliger, hvor han havde fundet en af sine Forsædre Hasisadra; ham henfalder han om Helbredelse for sin Sygdom. Hasisadra svarer undvigende og utilfredsstillende, og da Izdubar nu spørger, hvorledes Hasisadra er naaet frem til Udødelighed, følger Svaret i den berømte Beretning om Vandfloden. Den lyder i det Væsentlige saaledes:

Hasisadra sagde til Izdubar:

„Saa lad mig da aabenbare Dig, Izdubar, den hemmelige Fortælling, og Gudernes Tom vil jeg forkynde Dig. Staden Eurippak, den Stad, hvor Du staar. . . . — . . . var gammel, og . . . Guderne i den, — . . . deres Tjener de store Guder — . . . Guden Anu — . . . Guden Bel — . . . Guden Ninip — og Guden . . . Hersker over Hades. — Deres Vilje aabenbarede han midt i . . . og — jeg horte hans Vilje, og han sagde mig: — Eurippakite. Søn af Ubaratutu, — gjor dig et stort Skib efter dette . . . — Jeg udsletter (?) Synderne og Livet . . . — Lad al levende Sød gaa ind i Skibets Indre, — det Skib, som du skal gjore, — 600 (?) Alen skal være dets Længdes Maal og — 60 (?) Alen dets Breddes og Høides Maal. — Lad det løbe ud paa Dybet. — Jeg herte det og sagde til Hea, min Herre: — Bygningen af det Skib, som Du har befalet mig, — naar jeg har suldført den, vil Ung og Gammel spotte mig. — Hea oplod sin Mund, talede og sagde til mig, hans Tjener: — . . . du skal sige til dem, — . . . Han har vendt

Fig fra mig og — befalet over mig — Frygt havde jeg ikke. — Jeg gif ind
 — som Huler — oventil og i Skibets Indre og lukkede min Dør. —
 nedentil — luffet Skibet — Skipperen, Buzursaditabi skulde føre
 den Vandflod, som jeg vil sende Eder, — Skibet — Paladset gav jeg i hans Haand.
 gaa ind og vend Skibets Dør. — I dets — Et rasende Veir begyndte om Mor-
 Midre dit Korn, dine Redskaber og dine genen fra Himmels Ende og langt
 Guder — din Rigdom, dine Tjeneste- udover — Vul tordnede i dets Midte —
 piger, dine Slavinder og dine Unglin- og Nebo og Saru skred foran. — De,
 ger — Markens Kvæg, Markens Dyr, som bar Thronen, vandrede over Sletter
 jeg vil samle dem alle og — sende dem og Bjerge, — Idelæggeren Nergal om-
 til dig, og indenfor din Dør skal de styrkede — Ninip skred foran og slog til
 holdes indelukkede. — Paa den femte Jorden, — Vandenre har Tilintetgjø-
 Dag det — i sit Omfang fjorten relsen, — i sin Vælde feiede de henover
 Maal dets Skiffelse. — Fjorten Jorden. — Vuls Vandflod naaede op
 Maal maalte dette ovenover — satte til Himmelen, — den herlige Jord blev
 jeg dets Tag jeg lukkede det. — Jeg lagt ode. — Alt Liv blev udslettet af
 for i det for sjette Gang, jeg undersøgte Jordens Overflade. — Den mægtige
 dets Døre for syvende Gang. — Dets Flod naaede op til Himmelen. — Bro-
 Indre undersøgte jeg for ottende Gang. der saa ikke Broder; ikke kendte Men-
 — Brædder mod Vandet indsatte jeg. neslene hjerandre. — Guderne i Him-
 — Nævner saa jeg, og de manglende melen blev bange for Uveiret og søgte
 Dele foiede jeg til. — Tre Maal Beg Tilflugt, — de steg op i Anu's Him-
 overgjød jeg udvendig. — tre Maal Beg mel. — de krob sammen i Hobe som
 overgjød jeg indvendig. — tre Maal — Hunde. — Og Istar talte som et Barn :
 Mændene, som bar sine Knive de — Alle gaa Fordærvelsen imøde — og
 arbejdede Kister. — Jeg indsluttede i for Guderne's Ansigt spaaede jeg om For-
 Kisterne det Offer, som de ofrede. — dærvelse. — Mit Folk var bestemt til det
 To Maal af Kisterne havde jeg udseet Dnde, og jeg spaaede det. — Jeg har
 til Skibsføreren — og Schamas født mit Folk, og som Fiskeengel opshyl-
 gjorde Skibets Bygningstrømmer sær- der de Havet. — Guderne græd med
 digt. — stærkt og — Tang ud- hende — Guderne sad i Graad — til-
 strøede jeg oventil og nedentil — hyllede var deres Læber paa Grund af
 to Trediedele deraf gif ind. — Alt, hvad den kommende Fordærvelse. — Ser
 jeg eiede, jeg samlede det Alt, som jeg Dage og Nætter hengik. — Vinden,
 eiede, jeg samlede Solvet, — Guldet, Floden, Stormen bleve overvældende. —
 — de levende Væsener. Alt — lod jeg I Løbet af den 7de Dag stilnede Stor-
 gaa op i Skibet, alle mine Tjenere og men af og Vandflommen standfede. —
 Tjenestepiger, — Markens Dyr, det Havet lod han synke, — og Vinden og
 levende paa Marken, Brimmelsens Børn, Vandfloden horte op. — Jeg saa Havet
 dem alle lod jeg gaa op. — En Vand- i heftig Bevægelse — og alle Mennesker
 flod gjorde Schamas, — og han begyndte gaa Fordærvelsen imøde, — som So-
 og talede om Matten : Jeg vil lade det gras drev deres Lig omkring. — Jeg
 regne meget fra Himmelen. — Paa den aabnede Vinduet —, og Lyset brød ind
 Dag, da jeg hoitideligholdt hans Fæst, over mit Ansigt, — det forgik. Jeg
 — paa den Dag, som han havde bestemt satte mig ned og græd, nedover mit An-

flgt flød mine Taarer. — Jeg saa Strandbredden ved Enden af Vandene. — Til Landet Mizir kom Skibet. — Bjerget Mizir standsede Skibet; det kunde ikke fare henover Bjerget. — Paa den 7de Dag, i Dagens Lob — udsendte jeg en Due, og den forlod mig, den gik og sloi frem og tilbage, og — et Hvidest d fandt den ikke og vendte tilbage. — Jeg udsendte en Svale, og den forlod mig, den gik og sloi frem og tilbage, og — et Hvidest fandt den ikke og vendte tilbage. — Jeg udsendte en Ravn, — og den sloi bort og Vandenes Afstagen saa den; — den aad, den svømmede og vandrede bort og vendte ikke tilbage. — Jeg udsendte alle Dyrene til de fire Vinde, udgjød et Driloffer, — jeg byggede et Alter paa Bjergets Top; — syv Planter skar jeg — underst lagde jeg Tang, Grantrøst og Singar. — Guderne forsamlede sig over det's Duft, samlede sig over det's Bellugt. — Guderne, som Fluere falbt de over Offeret. — I de Dage bad jeg, at jeg aldrig i Evighed maatte forlade dem. — Gid Guderne maa komme til mit Alter, — gid Fluere ikke maa komme til mit Alter. — Thi i Ubetænsksomhed har han anrettet Vandfloden — og prisgivet mit Folk til Dybet. — Fra gammel Tid Flu i sit Lob — saa Skibet, og fuld af Harm gik Flu til Guderne og Gudinderne: — Vader ikke En komme levende derfra, lader ikke En blive reddet fra Dybet. — Ninip aabnede sin Mund og talede og sagde til Krigeren Flu: — Hvo vil spørge Hea efter det, han har gjort? — Og Hea vidste alle Ting. — Hea aabnede sin Mund og talede og sagde til Krigeren Vel: — Du, Guderne's Fyrste, Kriger, — naar Du er vred, anretter Du en Vandflom. — Den, som øvede Synd, øvede sin Synd; den, som gjorde Ondt, gjorde Ondt. — Den retskærdige Fyrste, lad ham ikke blive ud-

slettet, den Troende, lad ham ikke blive tilintetgjort. — Istedetfor at Du lader Vandflommen komme, lad Løver tage Overhaand og udslette Menneskene! — . . . Og Guderne sendte Hafisadra en Drøm, og deres Dom hørte han. Da hans Dom var oplyst, traadte Vel midt op paa Skibet, — tog min Haand og reiste mig op, — han lod min Hustru staa op og bringe til min Side, — han gjorde et Forbund, oprettede en Pagt og gav sin Velsignelse — for Hafisadras og hans Folks Ansigt saaledes: — Naar Hafisadra og hans Hustru og Folket ere bortrykkede for at være Guderne lige, — da skal Hafisadra bo paa et fjernt Sted, ved Strømmenes Munding. — De tog mig, og paa et fjernt Sted ved Strømmens Munding satte de mig. —

Ovenstaaende vil være tilstrækkeligt til at karakterisere den asyriske Syndflodsberetning. Paa Grund af de mange Lakuner (o: Abninger, tabte Ord) har den ikke kunnet gives fuldstændig eller i Sammenhæng Men for vort Niemed strækker det Anførte til.

Vi vil først kaste et orienterende Tilbageblik paa den hele Legenderække. Det knapt tilmaalte Rum forbyder os desværre at anstille nogen indgaaende Undersøgelse af Spørgsmaalet om, hvem de omtalte Personer er. Navnlig maa vi med Hensyn til Identiteten af Izdubar og den bibelske Nimrod henvise til G. Smith og Delitzsch. — Kun med nogle Ord vil vi omtale den anden Hovedperson i Beretningen. Navnet paa Helten i denne Beretning blev først læst som Sirit; senere opdagede Fragmenter giver Navnet Hafisadra. Skjønt saaledes den asyriske Nomenclatur afviger fra den bibelske, saa indtager dog i Realiteten Hafisadra samme Plads i Sagnet, som Noah i Bibelen. Lige-

som Noah udmærker Hafsadræ sig ved
Kædfærdighed og Fromhed, saa at han
tilsidst flyttes ind i Gudernes Kreds.
Han alene frelses fra den almindelige
Undergang; til ham udgaar umiddel-

bart fra Gud Befalingen om at bygge
Skibet; Flodens forskjellige Følger for-
løbe med Hensyn til ham ligedan som
med Noah, og endelig svarer hans Tak-
offer til Noahs Offer.

Indigo.

Alle kjende de blaa terningformede
Stykker, der benyttes til Blaafarvning.
Deres Fabricationssted er det østlige og
sydlige Asien. Man dyrker der flere
Arter, som levere Indigo, men fornem-
lig dog en, som hører til de Erteblom-
strede, *Indigofera tinctoria*. Disse
Planter's Saft har den Egenskab, at der,
naar den har været nogen Tid i Luften,
udstilles et blaaft, i Vand uopløseligt
Farvestof, Indigo.

Vi vil her noiere beskrive den Maade,
hvorpaa Indigo tilberedes paa de østin-
diske Der; Fremgangsmaaden er for-
resten med nogle Afændringer overalt
den samme.

Bladene tørres og renses for sine
Stilke. Efterat man derpaa har ladet
dem ligge en Dags Tid i Solen, dyn-
ges de sammen i dertil indrettede Skur.
Man presser dem sammen og beskytter
dem med Matter mod Regn og Vind.
Naar de nu har ligget en Snæs Dage,
begynder den egentlige Tilberedelse.
Man lader dem først ligge i Vand et
Par Timers Tid i murede Beholdere.
Derpaa lader man Vandet gaa gjennem
groot Toi. Arbejderne røre nu omtrent
to Timer omkring i det med Ræppe,

indtil det, hædt op i et Glas, viser sig
blaagraat farvet af smaa Korn, som strax
synke tilbunds, naar man sætter Kalk-
vand til. Omrøringen af Vandet sker,
for at den deri opløste hvide In-
digo ved at komme i Berørelse med
Luften skal optage dennes Surstof og
saaledes gaa over til den uopløse-
lige blaa Indigo. Efterat Indi-
goen er udfældt med Kalkvand, siler
man Vandet fra, bringer den op i nye
Kær og koges den med nyt tilsat Vand.
Efterat dette er gjort, og Kogevandet er
filet fra, presses Indigoen. Den dan-
ner nu en grodagtig Masse, der stæres
op i Terninger, som tørres, først i
Solen, dernæst i Styggen.

Indigo benyttes til Farvning paa den
Maade, at man blander den med Vand,
hvori man har Jernvitriol og lædset
Kalk. Herved erholdes en farveløs
Oplosning, hvori Toiet dypes. Naar
dette har hængt i Luften, dannes Indi-
goen paanyt, og Farvningen er færdig.
Vadmæl farves for det meste paa denne
Maade. Enhver har jo seet de lange
Vadmælsstykker hænge udenfor vore Far-
verier. (Naturen.)

Blandinger. — Nytt og Gammelt.

Bidt mere om Hesten som Postfører. (2det Hefte S. 61.) Vor Hjemmelmand beder anmærket, at det ikke var den vestre Post, men kun de tomme Klovmeiser, som Hesten bragte tilbage til Dpdal; han siger, at Posterne ikke mødtes ved Nystuen eller i Bang, men længere Nst, i Slidre eller Murdal. Han fortæller ogsaa, at Hesten var forsynet med „Trjuga“, det vil sige Snefso, som var omhyggeligt flettede af vredne Birkevidier. Heste, som var vant til at gaa med denne Fodbunad, kunde uden stor Vanskelighed komme frem over Snefonnerne uden at synke i.

Grotius's Flugt. Den berømte lærde Filosof Hugo Grotius havde en Hustru, som udmærkede sig ved sin op-højede Tænkemaade og den Kjerlighed, hvormed hun omsatte sin Egtesælle. Da han sad fangen i en hollandsk Fæstning, fordi han havde udgivet et vist Skrift, bad hun om Lov til at være hans Medfange. Hun vægrede sig ædelmodig ved at modtage den Sum, som var bevilget ham af Stænderne, og erklærede, at hun var istand til at underholde ham af sin private Formue. Hun pønsede stadig paa Midler til sin Mand's Befrielse og iverksatte den endelig paa følgende Maade: Grotius havde faaet Til-ladelse til at laane Bøger i Gorcum, og naar han havde brugt dem, sendte han dem sammen med sit smudsfige Pinned i en Kiste tilbage til Byen. Hans Bogtere gjennemsogte i Begyndelsen Kisten paa det noiagtigste; men da de gjentagne Gange ikke fandt noget Mistænkeligt, begyndte de at blive efterladne i sin Uv-aaagenhed. Herpaa byggede Fru Gro-tius sin Plan. Hun anbragte sin Mand

i Kisten, og han blev med stor Anstren-gelse af to Soldater baaren ned af Trap-perne. Forbausset over Begten, sagde en af dem for Spøg: „Der maa være en Armenier i Kisten“ — en dengang gjængs Talemaade. Hun svarede rolig: „Ja vist, der er armeniske Bøger i den.“ En Tjenestepige, som var indvie i Hem-meligheden, ledsagede Kisten i en Baad til Gorcum og lod den derfra bringe til en Ven af sin Herre. Grotius forlod derpaa sin Vens Hus, forklædt som Murer og gif over Torvet til en Baad, som bragte ham til en By i Brabant. Derfra tog han en Vogn til Antwerpen. Denne heldige Flugt gif for sig den 22de Marts 1621. Hans Hustru foregav imidlertid, at han ved Sygdom var sængslet til Sengen og tilstod først sin Daad, da hun havde erfaret, at han var i Sikkerhed. Hun blev af den rasende Kommandant holdt i strengt Fængsel, indtil et Bønnskrift, som hun indgav til Generalstaterne, udoirkede hendes Fri-givelse.

Nytt Flyde-Apparat. Ifølge Sheffield Telegraph har man i Eng-land fundet et simpelt Middelt til at for-mindste Antallet af Ulykkestilfælde ved Drukning. Det bestaar i et kemisk Præ-parat, der anbringes imellem Frakke og Vest, uden at det paa nogen Maade for-anderer disse Klædningsstykkers Udseende eller i synderlig Grad forøger disses Vegt. Præparatet anbringes dels paa Ryggen, dels paa begge Sider af Bry-stet. Naar en Person, der bærer et saaledes præpareret Klædningsstykke, fal-der i Vandet, svulmer Klædningen op og holder Personen over Vandet. Man har ved forskellige i Sheffield foretagne

Forsøg faaet dette bekræftet. Først ta- uaget ikke op, og først da Manden, der
 stede man et Par Stykker Løi, der vare bar den, sprang ud i Vandet, stede dette.
 præparerede paa den angivne Maade, i Klædningen bar ham desuden fuldstæn-
 Vandet, hvor de soulmede op og flød dig oppe, og skjønt han anstrængte sig for
 omkring paa Vandet som et Par Puder. at dykke ned under Vandet, lykkedes det
 Derpaa iførte en Mand sig et saaledes ham ikke. Opfinderen mener, at hans
 præpareret Klædningsstykke og begav sig Præparat er istand til at bevare sin Virk-
 først ind i et Styrtebad for at vise, at ning i ubegrænset Tid og ialfald er istand
 Regnen ikke havde nogen Virkning paa til at bære en Mand oppe i Vandet i
 Præparatet. Skjønt Klædningen blev 40—50 Timer. (Mghl.)
 aldeles gjennemblødt, soulmede den des-

Gaader og Opgaver.

- No. 217. Jeg ligger i et stille Kammer,
 Til som en Morian jeg bliver fort;
 Og aldrig ser jeg Solens gyldne Flammer,
 Om starpen Sværd ei aabner Fængslets Port.
 Dog, var mit Fangebur hist af de trange,
 En Bolig mere mørk jeg sønster dog;
 Der graver under Jorden jeg mig Gange
 Og titter op som liden grønklædt Bog,
 Men voxer stadig mer, mens Solen driver;
 Til sidst en Fætte stor og høi jeg bliver.
- No. 218. Subtraher 45 fra 45, saa at du faar 45 til Rest.

Opløsninger til No. 2.

No. 215. Erlighed varer længst.

No. 216. 15
 36
 47
 —
 98
 2
 —
 100.

Indhold: Thorvaldsen og hans Kunst. — Skovlillierne. — Cellu-
 loid. — Et Kafferbarn. — De asiatiske Udgravninger og det gamle Testamente.
 — Indigo. — Blandinger — Nytt og Gammelt. — Gaader og Opgaver.

R. F. Gibson,
JUSTICE OF THE PEACE,
INSURANCE, COLLECTING AGENT, REAL ESTATE.

Office in Adams Block, Winnebago St., DECORAH, IOWA

G. R. WILLETT.
N. WILLET.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEY'S AT LAW,
DECORAH, — — — — — IOWA.

Hans Johnsen,
SADELMAGER.

handler med

Sadler, Svøber, Bidstler etc.,
forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Puder, Sæleringe etc.
Decorah, — — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffelovne samt
Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Værktøi, Bygningsmaterialier,
saafom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt ogolie.
Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

E. CUTLER ATTORNEY AT LAW & General Insurance Agent.
Office in Adams Block. DECORAH, IOWA.

Ældre Bind af „For Gjemmet“ for en Del til nedsatte Priser.
— se næste Side.

J. T. RELF,
PHOTOGRAF,

handler med Rammer, Lister, Albums, Fløiels-Indfatninger, Stereoskop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaaobørn photograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. ☞ Alle mine Negativ-billeder retoucheres af den udmærkede Retoucher, Hr. Eugene Austin. Aflæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerhs Drugstore, Decorah, Iowa.

Norskt Hotel.

CHRISTIANIA HOUSE, tæt ved Washington St. Broen
DECORAH, IOWA,

anbefales Rejsende af **Neder Jensen.**
☞ Gode Staldrum findes til Afbenyttelse.

99 CENT STORE 99

Det smukkeste Udvalg af Galanteri-Varer i Decorah, passende til Bryllups- og Bøitidspræsentter og en elegant Samling af solvpleterede Varer forefindes altid. Her er ogsaa det reite Sted til at kjøbe Stambøger (Autographs), Photograf-Albums, Vasar, Toilet-Gjenstande, Lamper, Speile og musikalske Instrumenter. Billed-Kammer leveres efter Bestilling.

Agentur for Crown Sewing Machine.

A. N. Vance, Water St., Decorah, Ia.

PETER GJEMS,

Reisende Agent for

G. R. Montagues LaCrosse Steam Marble Works, tegner Abonnement paa „For Hjemmet“. De, som tegne sig paa hans Liste, kunne betale Kontingenten til ham.

 Real Estate for Sale. I have for Sale Town property and improved Farms and can suit almost any kind of wants in this line. The said property is situated in and around the City of Decorah, Winnesheik Co., Iowa. Prices low and terms to suit purchaser.

Apply to

E. P. Johnson,

(13 t. f.)

Office in Adams Block, Decorah, Iowa.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillor de bedste i Handelen. Lomme- og Stue-Uhre repareres smukt. Læst ved Post Office, Decorah, Iowa.

For 10 Cents

sendes portofrit et Hefte, indeholdende „To ældgamle Sange fornøede“, nemlig **Solvtalvisen** og **Den gyldne ABC**, 8 for 50 Cts., 20 for \$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: R. Thronsen, Dr. 1014, Decorah, Iowa.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

For at realisere et Rest-Oplag sendes efternævnte Bind af „For Hjemmet“ til hvilken som helst Adresse her i Landet ved Modtagelsen af vedsvæiede, tildels nedfattede Priser, nemlig: 18de Bind („Pater Clemens“ og Gustaf Vasas Historie) for 50 Cents; 19de Bind („6 Aar blandt Indianerne“, en ung Piges Historie m. m.) for 50 Cents; 20de Bind (Nordvestpassagens Opdagelse, mange mindre Fortællinger) for 50 Cents; 21de og 22de Bind (hele Aargangen 1881, Familien Helbringen m. m.) for \$1; 23de Bind alene (Halvdel af Familien Helbringen, meget andet Læsestof) for 40 Cents; 23de Bind (Peter Paul Bergerio, Anna Kofs, Skovduen, Skjult i Gud m. m.) for 80 Cents; 24de Bind (Den Uigste og Bamberg's Reise i Mellemasten) \$1. — Alt. saa langt det rækker. Skulde et rekvireret Bind være udsolgt, vil et andet Bind blive sendt i Stedet. Naar Beløbet er under \$1, kan man sende Stamps, men forsigtigt indlagte, saa de ikke flæbe sammen. Dette turde være en betvæmlig Leilighed for Belyndere af Bladet til at gjøre det bekjendt i nye Kredse; derovd vilde de ogsaa hjælpe Udgiveren til at blive af med et Rest-Oplag, som forhaabentlig kunde gjøre Nytte, hvis det blev læst. (Et Bind er 12 Hefter).

Adr.: R. Thronsen.

Box 1014, Decorah, Iowa.

Iver Larsen
følger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
I Brødrene Gulliksons forrige Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre-Læge.
Decorah - - Iowa.

12te Uargang af „For Hjemmet“
(21de og 22de Bind)

indeholdende den udmærkede Fortælling „Familien Hældringen“ samt 15 mindre Fortællinger, foruden meget andet interessant Læsestof, (24 Hefter, 720 store Sider) sendes portofrit for \$1.00. („Familien Hældringen“ koster alene omtrent \$3.00 i Bogladen.)

Adresse: **K. Thronsdjen,**
Box 1014, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Etnas Mobler, saavel simple som fine og elegante, sælges til 21 dets billigste Priser. Reparationer udføres.

Ligklæder hæves paa Lager. Begravelser bejorges.

Noget Rest-Exemplarer af

Socrates's Forsvarstale ved Platon

samt Fortællingen „To Søstre“ (8 Hefter af „For Hjemmet“) sendes ti sammen portofrit for 35 Cents.

Adresse **K. Thronsdjen,** Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Atlas Block. **DECORAH IOWA**

G. I. Wendling

forfærdiger

Kaleschevoigne og Buggier
og forøvrigt alleslags Kjøretøier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Berksted paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.

Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maaned) og for en Termin i Forhold. Kost billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohn, Northfield, Minn.

E. P. Haugen,

— Eier af —

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norste Stenhuggere, har Landsmænd den Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret Hr. J. W. Hon og Thorvald Kopsland. E. P. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive mig samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Tegninger med vedføiet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar, han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

E. P. Haugen.

S. O. Wilson, Merchant Tailor,
Berksted tværs over for Woolen Factory Store, Decorah,
Iowa. Et smukt Udvalg af Tøier til Klædninger just
modtaget. Alt Arbeide garanteres.